

Latweefchu Awises.

60. gada-gabhjums.

Nr. 36.

Trefchdeenā, 9. (21.) Septembei.

1881.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrudon, Kurland. — Ekspedizija Besthorn kga grammati-bohdē Jelgawā.

Redakcija: No eefschsemehm. No ahrsemehm. Wisjannatahs sinas. Kahrſchu-ſpehle. Jaundibinānā Latweefchu juhrneeziabas 2c. Labas laimes laſitāseem! At- bilbes. Studinaſchanaſ.

No eefschsemehm.

Behterburga. „Wald. Wehstneſis“ ſino, ka 31. Auguſtā, pulkſten ¹/₂₅₀₃ pehz puſdeenas, Keiſars, Keiſarene, Trohnamantineeks, leelſirſti Georgis, Wladimirs un Melkejs Melksandrowiſſi uſ jahtas „Aleksandria“ pahrbrauzā Peterhoſā. — **Wisangſtakais ufaſis** waldofſham ſenatam noſaka, ka ſhogad nebuhs wis nemt 235 tuhſt. rekrufchu, ka iſſludinahts, bet tiſai 212 tuhſt. — „Wald. Wehstneſi“ nodrukati Wisangſtakee ufaſi par daſchadeem iſdohſchānu maſi- najumeem, kaſ iſdarami paſchōs kara-pulkōs un kara-pulku waldēs; turpretim ar 1. Janwari 1882. g. pa-augſtinahs oſtzeeru galda- naudaſ, un teem oſtzeereem, kuri tahdu nedabuhn, maſkahaſ ſewiſchkaſ porziju-naudaſ ka algas pa-augſtināſchānu. — **Domchenu-ministerija** noſpreeduſi 13 tuhſt. rubku, ar ko nopirkt ahrſemju waiflaſ-lohpūſ, kaſ pahrojami ar eefschſemes lohpeem. — **Awise „Journal de St. Petersbourg“** ſaka: Abaſ Keiſaru ſatikſchānaſ, Gaſteinā un Danzigā, weena ohtru papilda un apdrohſchāna triju walſtju (Auſtrijaſ, Wahzijaſ un Kreewijaſ) tuwinaſchānohſ, kurahm wiſahm ir waijadſigſ meers un laba ſatikſchāna ſawā ſtarpā. — „Waldibas Wehstneſi“ iſſludinahts ahrleetu miniſtera weetneeka Giera a zirkuleeris, ko kaſ laidis Kreewijaſ ſubhtneem ahrſemēs par Keiſaru ſatikſchānohſ Dan- zigā: Tuwā radneeziaba un peedſimtā draudſiba, kaſ ſaiſta abuſ Wal- dineekus, pilnigi iſſklaidro eemeſluſ, kamdeht ſatikſchānaſ notikuſi, ka ari winas karakteri. Sirſnigā, pateefigā ſagaidiſchāna, ko iſrah- dija muhſu Keiſaram, pilnigi ſakrita lohpa ar tahm juhtahm, kaſdaſ tura muhſu Waldineekſ. ſchi ſatikſchānaſ no jauna peerahda, zi- ſtipra un paſtahwiga ir draudſiba ſcho abu walſtju ſtarpā, winahm pa- ſchahm par labumu un ſwehtibu — wiſpahrigā meera. — „Wald. Wehstneſi“ laſams: Uſ eefschleetu miniſtera preeſchā ſtahdiſchānu par nekahrſtigu ſatikſchānu ſtarp weetigajeem eedſihwotajeem un ſchi- deem daſchāſ gubernāſ, Keiſara Majeſtete zaur ufaſi no 22. Auguſtā ir pawehlejiſ, wiſāſ gubernāſ, kur ſchihdi iſtaifa leelu daſu eedſi- wotaju, ſaſtahdiht weetigāſ komitejaſ preeſch ſchihdu jautajuma ap- ſpreeſchānaſ — iſ daſchadu zuiſtu un ſabeedribu aiſſtahweeem, ſem gubernatoru preeſchneeziabaſ. ſchihm komitejahm jakrahj materialſ un taſ ja-eefubta eefschleetu miniſterim, ar paſchu komiteju dohmu iſ- teikſchānu par to, kaſdā wiſſē ſchihdu darboſchānaſ iſrahdaſ ſkla- diga zitu eedſihwotaju ſaimneeziabaſ buhſchānai, un kaſdi lihdselki buhtu pret to leetajami. Preeſch tahdaſ eefubtiſchānaſ dohts 2 meh- neſchu laiſ. — ſcho ufaſi eefschleetu miniſteris peefubtiſiſ ar zirku- leeri generalgubernatoreem Rijewā, Wiſnā, Charlowā, Odeſā, Miſkſtā, Mogitewā un Witebſkā. — **Juſtiz- jeb teefu-ministerija** bij ezehlufi komiſiju, kaſ lai iſſtrahdā preeſchlikumu, kaſdā wiſſē, pehz eeweda- maſ meera-teeſaſ, buhtu ſemneeku teeſaſ pahrgrohſamaſ. ſchi ko- miſija ir ſawu darbu beiguſi un preeſchlikumūſ eefneeguſi teefu-mini- ſterijai. — **Meera-teeſaſ** eewedoht, teeſaſ darifchānaſ tapſ no waldi- ſchānaſ darifchānaſ pilnigi ſchirtaſ; draudſchu-teefu weetā (Wid- ſemē) un aprinku-teefu weetā (Kurſemē) tapſ ezehti a pga balu preeſch- neeki un ſcho preeſchneeku weetneeki jeb ſubſtituti. Upgabalu preeſch- neeki ſganau ſemē nedabuhs lohneſ, bet ſchiſ amataſ buhſ gohda-amataſ, beſ algas; Widſemē un Kurſemē apgabala preeſchneeki dabuhs lohni — 1500 lihds 2200 rubl., kaſ tapſ nemti iſ ſemeſ preſtandehm. Kat- ram meera-teeſaſ aprinkim buhſ ſawſ apgabala preeſchneekſ. Upga- bala preeſchneekus un winu ſubſtitutus zelaſ tee paſchi, kaſ zelaſ meera- teeſneſchūſ, iſnemoht pilſehtu deputatu. Par apgabala preeſchneekem

war zelt tiſai tahduſ, kaſduſ war zelt ari par meera-teeſneſcheem, t. i. kam preeſch tam waijadſigahſ mahzibaſ un waijadſigā manta. War ezeht ari wihrūſ beſ waijadſigahſ mantas, ja diwi trefchdaſaſ no zeh- lejeem (no meera-teeſneſchu zelaſchānaſ ſapulzeſ lohzeſteem) ar to meera. — Upgabala preeſchneeka darifchānaſ (kompetenze) buhſ ſchiſ: 1) Uſraudſiba par pagasta-waldibahm. 2) Semneeku mahju arentes-kon- traktu apſtiprinaſchāna jeb koroborazija. 3) Parakſtu apleezinaſchāna pee ſemneeku mahju pirkſchānaſ-kontraſteem; 4) ſganu waku-grah- matu apſtiprinaſchāna Widſemē. — Upgabala preeſchneeki pagasta- waldibaſ un muifchāſ-polizejaſ warehſ apſtrahpeht ar 15 rubl. — Ar meera-teeſaſ eewefchānu ari pagasta-teeſaſ tapſ pahrgrohſitaſ. Pagasta-teeſaſ ſtahwehſ apakſch meera-teeſneſcha un ſpreeidiſ pa daſai pehz meera-teeſneſchu ſtrahpeſ-likumeem. Pagasta-teeſaſ ſpreeidiſ zi- wil-prozeſeſ lihds 30 rubl. Apakſch pagasta-teeſaſ neſtahwehſ muifch- neeki un literati, t. i. tee, kaſ peefklaitami pee mahzitu ſauſchu kaſr- taſ. Pagasta-teefu ſtrahpeſ wara ſneegſeſ lihds 30 rubl. ſtrahpeſ- nauda, 15 deenahm zeetuma un 20 zirteeneem ar riſkſtehm. Par pa- gasta-teefu ſpreeedumu war pahrfuhdſeht pee meera-teeſneſcha, kaſ leetu iſſchirtſ galigi. Par meera-teeſneſcha ſpreeedumu warehſ eefneegt ka- ſazijaſ ſuhdiſibu pee meera-teeſneſchu ſapulzeſ. — **Munā,** ka par ſcheem preeſchlikumeem ſpreeidiſ walſſſ-padohme jau ſcho ruden.

Jelgawa. Ka daſchōſ zitoſ apgabaloſ Kurſemē, to ari ihpa- ſchigi Jelgawaſ un winas apſahrtneſ Latweefcheem 30. Auguſtſ bij diſchena ſwehtku-deena. Ko ſchi deena mums atgahdina un uſ ko wina muhſ ſlubina, to gan iſkatriſ Latweetiſ ſinaſ; daſchadaſ juht- taſ zilajahſ 30. Auguſtā muhſu ſiſdiſ. Jelgawaſ Latweefchu beedriba ir ſchihm muhſu Latweefchu tautas juhtahm kaſpojufi, kreetni un teizami iſrihſodama 30. Auguſtu Jelgawā. ſwehtki ſah- kaſ, ka jau ſinohts, ar deewakalpoſchānu Jelgawaſ Latw. baſniſā, zaur ko „beedriba“ atkal apleezinaja, ka pee tahdeem ſwehtkeem tee- ſcham peenahſaſ wiſpirimſ iſluhgtees Deewa ſwehtibu ſwehtā weetā. No „beedribas“ jauki iſpuſchſotā baſniſā Conradi mahzitaſ runaja wahrdūſ, no kureem tiſai war wehleteeſ, ka mehſ tohſ jo labi eeweh- rotum ſchini laiſā. No baſniſaſ laudiſ druſhmejaſ uſ „beedribas“ dahru, ta ka ſchāi jaukaſā weetā bij gan pee 3000 zilweku. Beedri- baſ preeſchneekſ Neumana kga atklahja ſcho ſwehtku daſu. Ka arween, ta ari ſchoreiſ 3. beedribas preeſchneekſ runaja weikli un dedſigi. Wiſpahrigſ „urā-ſauzeenſ“ bij atbilde uſ runataja kreetneem wah- deem. Beſ tam japeemin wehl diwi runaſ no P. Munnana kga un ſklohotaja Seewalda kga, kaſ klaufitajeem lohti patika un ſchohſ ſwehtkuſ teizami puſchloja. — Kur Latwiſi lohpa miht, tur jadſeed. Ta tad ari ſchē atklaneja daſcha jauka dſeeſmina. Ihpafchi ſchāi ſinā japateizahſ Riſhdſeneekeem, Wehrſmuifchneekeem, Jelgawaſ beedri- bai un ziteem laipneem dſeedatajeem un dſeedatajahm. — Pee gohda- maltiteſ dſirdejahm daſchu nopeetnu un daſchu johzigu wahrdinu; bet ta, ka nopeetniba un johzini miſligi mainijaſ. Daſchāſ weſelibaſ ſchē tapa uſdſertaſ un daſchāſ ſirſnigaſ apſweizinaſchānaſ ſanemtaſ.

Mehſ no ſawāſ puſeſ wehlam Jelgawaſ Latw. beedribai allaſch labu ſekmi pee winas darboſchānaſ, zeredami, ka „beedriba“ buhſ meera-widutaja ſtarp teem, kaſ muhſu laiſā daſchāſ weetaſ ir deem- ſchehl druſku ſakohduſcheeſ. „Strihduſ naw allaſch uſ kammu“. Ta tad eſam pahrlleezinati, ka ari pee mums drihſ eeſtaſſeſ wezee meera laiſi, un paldeewſ Deewam — jaunā uſwalkā.

No Reel-Swehtes. Ar preezigu ſirbi wareſim ſhogad plau- jamohſ ſwehtkuſ ſwehtiht, jo lauka angli zaur- un zauri reſſinajoht ir brangi iſdewuſcheeſ. Druwaſ jau tuſſchāſ un labiba labi ſawahſta.

Ari kartuseki buhs labi. Rudjus un kweefchus jau daschi efam pabeigufchi kull, un warejam preezatees, ka teem bij laba rascha, un ari tura labu swaru, tamdehl maifite buhs fchogad balta un laba. Daschi atkal fehrojahs, ka ne-efoht raschas. — Bar meescheem un ausham ari waram preezatees. Vini un sirai naw wisur ihsti teizami. — Bet ar feenau buhs fchogad paknapakt jadshwo; lai gan to jauka laika fanehmahm, bet fur pehrn nehmahm 30 wefumu, tur fchogad tit 15. Mstahle tagad wareni fanehmees. Lai Deews schehligais dohd, ka waretu to gohdam nokohpt!! — Ar lauku lohpfchanu gahja fchogad brihnum weifli. Kohlu augtu ir paknapi, — turpretim dahsa fatnu pa pilnam. Ari wehl peemineschu, ka bischu kohpejeem bij fchogad laimigs fehreens ar medu; bet tit bitites bij dascham paslinkas, ka nelaida behrnus.

No Behrnmuifchas. „Kas mihlestibu fehj, tas to ari plaus“. Schis ir patefigs wahrds, ko jau daudsi buhs eewehrojufchi; winsch peepildahs fatru deenu pee tahdeem, kas ne-apnikufchi fehj mihlestibu.

Scho peepildifchanohs war it pilnigi pee muhsu zeeniga kunga G. von Ronne eewehroht. Rahdus 20 gadus atpakal winsch ar wifu spehku fehrahs pee muhsu labflahschanahs darba, ka tehws par saweem behrneem gahdadams; fshoblas un fshoblotaju apgahdadams, nehma dshwuw dalibu pee fatras mahjas jaukas eerikteschanas, kohzinus no muifchas par welti dohdams, un wifas eedshwojamahs ehkas pagasta pats no sawa maka ustaifidams, ta ka latram zilwelam bij preeks ko redseht. Bet tas Kungs uffubtija schim mihlam tehnam ari sawu behdu bikeri, prohti flimibu, tur tam waijadseja ar afarahm no sawa pagasta fehkirtees, jo wehl zereja femim wefelibu atdabuht. Bet winsch ne-attahja muhs bahrenifchus; winsch mums apgahdaja sawa weeta zeen. wirspilskungu baronu von Kleist, kas mums patefi atkal ka tehws ar sawu padohmu un palihgu ir wifas leetas flahnu.

Kas ta bij par fehru behdu-wehsti, ko ne fen dabujahm, ka muhsu G. von Ronne ir aigahjis muhichigos dshwolkos pee saweem tehweem, to zeen. lastitajs pats fapratihb; neweenas mahjas nebij, tur nebuhtu nelaitim karstas pateizibas afaras pakal nosubtijufchi. Ta tad ari wif weenprahitigi apnehmahs sawam aigahjufcham gahdneekam to beidiamo pateizibu un gohdu parahdiht, zil tit eefpehjam. 18. Augusta redseja trihs gohda-wahrtus no pufehm un ohjolu frohneem wihrus, ka ari kahdus simtu truhwes-larogus. No Meschotnes rohbeschahm lihds pat kapam bij zefsch ar meijahm, pufehm un flujahm nopufschkohs.

Tad wif fainneeki, ar truhwes-larogeem rohka, gahja lihds Bauffas aprinka rohbeschahm pretim un no turenas pawadija behru ratus, pa pahrim blaku jahdami un truhwes-larogus gaisa turedami, lihds kapeem, tur atkal fagaidija fshoblotajs Kraffina fgs un dseedaja ar saweem fshobleneem fsherrballfigas dseefmas, kas tant rahma laika kohti jauki kapu meschina flaneja. Tad zeen. Seilera mahzitajs tureja kohti jauku kapa-runu. Behz paglabafchanas pateizahs pati zeen. leelmahte wifseem, kas bij winai un nelaitim tahdu gohdu parahdijufchi, un u-aignaja wifus fainneekus un winu peederigus uf gohda-maltiti muifcha. Behz gohda-maltites gahja wif fainneeki un fainneezes uf pili, tur ar ihfeem, bet swarigeem wahrdeem pagasta-wezakais wifa pagasta wahreda pateizahs, uf kam zeen. leelmahte runaja, wehledamees, ka tas debesu Tehws palihdsetu winai un jaunajam kungam tahda pat gara ar pagastu kohpa dshwobht, ka mihlais aigahjeis to darija.

Beidsoht issafa wif pagasts tahs firsniagalahs pateizibas zeen. Fuchs kungam, kas tit daudsi publiu tur peelika, gan rises dohdams un irim wifu apgahdadams un isrihlokams, ka wif tit jauki wareja isdohtees.

Rahds Behrnmuifchas.

Tukuma ortodoksu mahzitajs W. Makrizkis aigahja Augusta mehnescha eefahkuma uf Wentapili. Rahdus 25 gadus buhdams par mahzitaju Tukuma, Randawas, Sabiles un Talsu draudses lohzeekem, winsch bij pret wifseem laipnigs un mihligs, pasemigs un pazetigs un ta tad ne ween no sawas draudses lohzeekem, bet ari no wifseem ziteem Tukuma un aptahrines eedshwotajeem eemantojis daudsi mihlestibas un zeenifchanas. Zeen. mahz. bij ilgus gadus par Kreewu walodas fshoblotaju Tukuma aprinka-fshoblai, Kreewu elementar-fshoblai un wehl daschahm zitahm. Winam no Tukuma fshkrotees bij Tukumneeki un daschi apfahrtejee gohda-maltiti isrihkojufchi, gribedami sawu mihlestibu un pateizibu parahdiht, winam issautdami daudsi laimes un wefelibas jaunaja weeta Wentapili.

No Semites. Newaram doht nekahdas preezigas sinas no muhsu apgabala par fchi gada plaju; ne-atminamees nemaj ta gada, fur mums tit mas buhtu ifaudsis, ka fchogad. Rudsi un kweefchi bij pee mums kohti knapi. Leeli gabali pawifam tuffchi, no fneega pa-

wafara ijuleti, un kas wehl bij no asneem atizees, tas panifka no leela faufuma wafara. Birmais leetus, kas seme dauds-mal dshaku eefuhzahs, bij pee mums tit Augusta mehnescha eefahkuma, un wehl 18. Augusta, dshaku aroht waj parahkoht, bij awalfcheja seme fahrtu it zeeta un saufa. Wafareja ari plahna, ihfa un rehna. Zetee mahlu kalni ir it plifi, weenalga waj tur aulaf, firni waj meefchi sehti, ta ka daschahs weetas ne fehlu nedabuhb. Buhs gan maj to fainneeka, kas ar sawu maifi lihds nahkofcha gada plaujas laikam warehs istift; buhs dascham laba teefa japepehrf, waj no magafines janem. Scena un ahboltina pawifam maj; naw trescha data no ta, ko ziteem gadeem dabujahm. Stalku augschas no lohpu-ehdama pawifam tuffchas, un tas mums dara wisleelafahs ruhpes, kad to eedohmajamees, ka lai nahkofchu seem sawus lohpinus ismitinam. Tee ir palikufchi kohti lehti, tamdehl ka daudsi pahrdeweju, bet maj pirzeju. Schis gads padarihs leelu rohbu muhsu fainneeziba. Zerejahm no ahboltina dabuht wehl ohtreis plaut lekafas weetas, bet ari tas ta bij nokaltis, ka ne sirgeem naw ko ehst. Zauru wafaru bij ganibas plifas un bruhnas, it ka buhtu noswilufchas. Wif purwi un lahmas bij faufi isfchwufchi un daudsi afas peetruhka uhdena. Mihgas leelais un breefmigais uguns-grehks, 11. Augusta, ari muhs isbaidija. Lai gan it taifni rehkinoh, taf kahdas 10 juhdes tablu noht efam, mums illiflahs tai wafara, it ka fche pat flahnuma kahda leela ehka degu. Daschi jau bij sirgds fakahpufchi un labu gabalu uf Mihgas wufi nojahjufchi. Kuldigas fuhrmani uf Tukumu braukdami, ari bij ceraudshjufchi fcho uguns-grehku 10 werstes no Kuldigas.

Leepaja, 30. Augusta, ap pulksten 1/26eem pehz pusdeenas, noschahwahs, ka „Lib. Ztg.“ sino, akzises eerehdnts, Kurfemes muifchneeks, barons Rahrlis v. Stempel. Uf rakstama galda nelaimigais bij attahjis simiti ar fchahdu faturu: „Luhdsu, neweena ne-eeffatit par wainigu pee manas nahwes; luhdsu, man peedoht; zitadi newaru; fewischi luhdsu B...nu (pee kura Stempels pehdeja laika strahdaja), man peedoht.“ Baschfleplawibas eemeelis bijufchi parahdi.

Mihga. Par frohna seme isnohmashchanu awises nefufchas daschadas sinas, ka: newatjadsechoht wairs eemafahf saloga u. t. j. pr. — Baltijas domehnu pahrwalde nu, gribedama nowehrst maldifchanohs, kas schimi leela zaur to waretu zeltees, zaur gubernas-waldibahm wifahm pagasta-waldehym islaidufi zirkuleerus, kas sinami jadata pagastu fapulzehm, ka apdshwoto frohna semju (muifchu, frohgu un fudmalu) isnohmashchana turpmaf notifs pa wezam (ar saloga eemafafchenu u. t. t.) un ka tikai ta sawamee obroka-gabali tiks isnohmati semneekem bes saloga, ar apleezibu no pagasta-waldes ween.

No Saitawas. 26. Julija pee mums notika itin behdigis atgadijums. Dshclera B. 11 gadus wezais dehl, kas dshwoja pee W. fainneeka par ganu, minetahs deenas wafara bij nogahjis pehz sirgeem uf ganibahm. Jahdams, winsch pineklu ap wehderu apjohfis un pee ta weenu wirwes galu peefehjis, kamehr ohtris gals atradees sirgam ap kaku. Sirgs, fatruhkdamees, fahzis ffreet, pee kam sehns nofritis. Gan war dohmaht, kahdu breefnigu galu sehns buhs atradis, kad no sirga tika lihdsrauts pa kohkeem un atmeneem! Nabaga wezaki gauschi apraud sawu tit nelaimigi aigahjufcho dehlu. „B.“

Lifes-Lubares sawstarpigahs uguns-apdrohshinaschanas beedribas statuti 24. Julija f. g. apstiprinati no eefchleetu ministera palihga.

No Dikkeem. 17. Augusts preefch mums Dikkeefcheem palifs jo eewehrojama deena. Jau no rihta pulksti. 7ds stipris pehrkons muhs istraujeja. Muhsu mahzitaja muifcha ne tahku no eedshwojamahs ehkas sibins eefpehra. Weens kohks tika fshkelts, wairaf ka 10 ruh-tes issistas un weena krahne zaur trihzescham dabuja plihsumus. Ap pulksti. 11eem preefch pusdeenas fazehlahs no jauna bahrga wehra. Balika tit tunfch, ka mas wareja redseht; leetus ka ar fraumehm gahlahs no debefim, sibins ka leelas uguns leesmas rahdijahs. Trescha lahga tai pascha deena, wafara, minehts weefis muhs apzeemoja: Debes un seme ka uguni stahweja un pehrkons ar jo leelu spehku strahdaja. Muhsu draudse fchai deena Daugutu muifchas rija no-dega; ari laiminu draudse leela flahde notikufi zaur sibeni.

Maunas Jaimmuifcha. Pee mums pa meschu ir pamaniti daschi zeetumneeki. Ne-ilgi atpakal gani bij pamanijufchi, ka mescha kalejs kaloh. Kad to weetu apmekleja, tad tika atrastas dshles (dsheshi), ko bij fadaufjis. Laudis ir fahaidijufchees no laupifchanas. Weenu bij fanehmufchi Maunas frohgā. Tas bij eelaufees frohdseneeka peeleekama kambari un maifi un fikes nehmis. Diwi wihri to wedufchi uf pagasta-waldibu, no kureem ar waru wata spruzis, un tikai krellis ween mugura palizis, kad aifbedhis. Kulite atradufchi tahdu krellu, kas garuma kahdas fefchas pehdas, muguras platumā

lahdas peegas pehdas un peedurfnem garums no lahdam septiaahm pehdahm. Zitu mantu nam wairaf bijis ka masa behrna drehbites un lahda referwes-sihme no Diehreneefcheem; pats bijis Kreewu zilweks, — latwiski mahjejis tunah.

Rehwale. „Rev. Beob.“ sino, ka nupat lahdas fwehtdeenās preefchpuadeenā daschi turenēs Schihdi darijuschi polizmeisterim sinamu, ka us Kreewu tirgus daschās meetās peelipinati usaizinajumi Zgaunu walodā, lai fewischki Zgauni usbruhkoht Schihdeem, tāpat ka tas jau notizis zitās pilsehtās. Kad lahds polizejas lungs nogahjis turp, wisch teefcham atradis weenu tahdu plakatu. Polizeju, sinams, nu pawairoja un nodohmato usbrufschanu zaur to aistaweja. — **Rehwale,** ka „Rev. Beob.“ raksta, usturejees eefschleetu ministerijas eerehdnis, schtahtsrahts Miasofjedows, kas no eefschleetu ministera turp nosubstihits deht issinafchanas, lamdeht starp Zgauneem tagad tahda nemeeriga kuftefchanahs.

No Scheimes. Muhfu apgabala R. fahdscha ir deewsgan eeweetufchees Schihdi, kas eetaifa schenkifchus, pahwed no pilsehtas brandwihnu, ko famaisa us pusi ar uhdeni, un itin gohdigi ar tahdu diehreenu uszeena muhfu R. fahdschas eedsihwotajus. Schihdini mahf „gohdigi“ ar muhfu eedsihwotajeem apeetees, jo nemas nepagehr par isdjeru mehriinu tublit maffas, bet gaida lihds rudenim. Til-ko fainneeki fahl kult, te Schihdini zil fpehdami ar faweem maifcheem dohdahs us fainneeka flobnu. Schihdi daschu eewell til tahdu, ka lihds nahlamam rudenim maifes nepeeteel. Pawafara nahf krohna nodohfchanas; nu nesh, kur nemt, un steidsahs pee teem pascheem Schihdineem un dohd wineem til pat leelu prozenti, zil no wineem aishem, un wifu beigās, kad nam Schihdineem ko atdoht — terminos naudas, tad nu Schihdini ar faweem papihreem eet pee meera-teefas. Trahpahs, ka gala ja-isdohd fainneeku semites ziteem us arenti, kas apnemahs eetaiftohs parahdus ismaksahf. Ta tad dascham, kas pats bij par lungu, ir japaleef par sulaini un jazeefch par dserschanā pawaditahm deenahm. Al, zil labi tas buhtu, kad muhfu R. fahdschas fainneeki nahktu wisi pee weenprahfibas un ne-aisnestu fawus fubri — grubti pelnitus graffichus pee Schihdeem, kuru deht dascham ir jazeefch leela fshahde un janefs gala fauns. Kad paschi kreetni un prahfigi turefimees, tad ari Schihdi ta ne-eeweefsees, ka lihds schim tas noteel. Weens no R. fahdschas peederigeem.

Ji Rodolijas gubernas raksta „Sazai“ par schahdu mahnutizibu: Semneekam R., feena gutoht, fshuhfla eekohda gihmi. Atmohfdamees, wisch pamanija scho kufstoni, bet nospreeda, neweenam nefa nefazihf, tizedams, ka fshuhflas kohdums tad nefapampstohf, kad neweens no tam nefa nedabunohf sinahf. Bet ahtri ween nelaimigajam fapampa gihmis, kallis un kruhtis; fahpes bij leeliflas un fpehki gahja masuma. Bai gan weetigais preefteris nopuhlejahs isdabuht flimibas zehloni, tomehr ne-isdewahs; jo mahnu-tizigais wihrs pafshwigi zeeta kluwu, un tilai tad, kad ohtra deena pehz kohduma kluwa fwaiddihts ar elji, flimais luhfja, lai wihu nowestu pee lahdas „gudrahs feewas“, kas warbuht tam dohtu sahles pret fshuhflas kohdumu. Nu gan sinaja flimibas zehloni, bet bij jau par wehlu. Ahrista palihdsiba nefa wairs nespehja; breefmigi mohzidamees, wihrs nomira trefchaja deena.

Makawa parahdijufchees pakattaisiti jaunā mustura 25-rublu gabali, kas kohfi labi efoht isstrahdati; tilai pa labai rohkaif shahwofchais flaitlis 25 un kreifahs pufes fshetrestubris ar aprakstu — efoht par daudf farkani. — **Makawas** gubernā ne sen atpafal 3 meitas no wilkeem fa-ehstas un 1 meita grubti fakohdita.

Rijewas gubernā, Bliskij meesta, 21. Augustā bij masa kuftefchanahs pret Schihdeem. Ka garnisons tur shahweja kompanija saldatu no Archangelskas pulka. 20. Augustā fchi kompanija aifgahja prohjam, un nu dselzeta strahdneeki nehmahs fadaufiht daschus Schihdu fshenkus un bohdes. Kufstama manta pa leekafai dakai netifa aistilka.

Lambowas gubernā bijufchi strahdneeku nemeeri lahda muifchā. Strahdneeki dohmaja, ka muifchas pahrwaldneeks minus peefrahpis, un lamdeht fwehtdeenā wihu aplenza Nowo-Tscherkatinas fahdschā, pagehredami, lai tublit ismaksatu attureto algu. Muifchas pahrwaldneeks leedsahs to dariht, un nu laudis gahjahs wiham wifū, fadaufidami wihu, ka ari palihgā atsteigufchohs lauka-fchandarmus un zitūs polizistus. — Lahdas deenas wehlah muifchas ihpafchneeks R. til-ko isbehga no fshabda pat listena. — Bai turpmah tahdi breefmu darbi wairs nenotiftu, fwehtdeenās stanowoj-pristaws weenumehr usturefees fahdschā ar sinamu pulku fchandarmu.

Lugas apgabala Samufchu zeemā fwehri padara daudf fshahdes. Wilki ftagā deenas laika aplahrt va gamibahm un ir norehjuufchi

daudf aitu, telu un pat fuuus. Nakti atkal lahfschi usftrihroht firgeem. Lihds schim ir nokohsti 5 firgi, un weens nejauki faplohfsihts.

R. Laurfohns.

No ahriemehm.

Wahzija. Keifars Wilhelm, kas it fahrdfts no Danzigas bij pahrbrauzis Berlinē, atkal ahtri atpuhtees no fawas wahfibas un nobrauzis us Zzeho Holsteinā, kuras tuwumā tila isfrikoti kara-pulku maneweri. No turenēs keifars brauzis us Hamburgu, kur tas fanemts ar leelu gohdu un preeku. — **Firts Bismarks,** no Danzigas us fawu muifchu Warzinu braufdams, efoht tizis pawadihfs no Kreewijas fuhtra Berlinē, Saburowa. Wini abi, ta faka, tur buhfchoht fihkafi pahrrunahf un norakstihf Danzigas fanahfshanas iswahlumiu. — **Sarunā starp Keifaru Aleksanderu un Bismarku** Danzigā, kas wilkufees pusfundu, ka „Nazionalzeitung“ sino, efoht tizis runahfs wispahrigi par Kreewijas eefschligo un ahrijo politiku. **Firts Bismarks** efoht isfkaidrojis fawu programu un dewis padohmu, eewest reformas semturibā un walffs finanzēs jeb naudas un nodohfchanu leetās. — **Slawenajam Wahzu dseefmineekam un rakfmeekam** Pefnam Hamburgā atklahta peeminas-sihme. — **Schai** gadā palikufchi 100 gadu, kamehr Lesifsch miris. — **Par atbehgufchu** nofeedineeku isdohfchanu Kreewijai lahds Prufschu waldbahs fludinajums dohd fshahdas faas: Sarunās par fawstarpigu nofeedineeku isdohfchanu Kreewu waldbah darijuf sinamu Prufschu waldbah, ka wihu buhfchoht Prufshiai isdohf til tahdus nofeedineekus, kureem par wihu nofegumeem pehz Kreewu likumeem buhtu spreeschama augstaka strahpe nefa weens gads zeetuma. Prufschu waldbah nu pawehlejufi faweem apafsheweem eestahdijumeem, ka wineem buhs turetees pee ta pascha likuma, ka Kreewija.

Sweedrija. Tautas-weetneeku zefshanas schim brifscham noteel Sweedrija.

Anglija. Skohfu-semē eefahlfuees agitazija preefch turenēs semturibas-likumu reformas pehz Zhru reformas preefchfimes. Remneja, Gberdihnas apgabala, ne sen tila notureta nohmneeku fapulze, kas nospreeda, ka turenēs semturibas-likumu reforma un nohmas-naudas pamasinaschana stipri wajjadfiga.

Franzija. Aldschiras generalgubernators, Alberts Grewi, republikaif presidenta brahlis, efoht eefneedfis luhgshanu, lai wihu atlaisch no amata. Wiham no daudf pufehm pafshwigi usbruka, ka tas neprohfoht Aldschiru pareifi walddiht un lahwis isjeltees dumpim. Bes tam wehl ari Aldschiras waldbahs eestahdes notifa pahrgrohfschanas, zaur kurahm generalgubernators pasaudefa leelako daku no fawahm teefbahm, un katra Aldschiras eestahde tila padohfa taifni peenahkofchaj ministarijai. Schi pahrgrohfschana leekahs generalgubernatoru ta aiflahrufi, ka tas negrib wairs palift fawā amata. — **Generalis Lojchro Tunifē** pagehrejis no waldbahs, ka ta wiham fuhfittu tublit jaunus 20 tublft. wihrus, jo zitadi tas newarohf dumpi pilnigi un ahtri apfpeest. Waldbah laifkam scho pagehrejumu ispidihfs. — **Generalis Schansi,** Franzijas fuhfnis Pehterburgā, pahrbrauzis us Parifi. Daschi dohmā, ka wiham lahds fwarigs usdewums.

Schweize. Zaur kalna eegruhshanu kalna fahdschā Elmā (Glurufas kantonā) apbehtri 30 namt un 200 zilweki. Palihdsibas fneegfchana ne-eefpehama.

Italija. Rehnifch Umberto atbrauzis Wenezija, tur atklaht starptautifko geograffifko kongressi.

Turzija. Ghiofas fala atkal bijufi semēs-tribzefchana. Apafsch semēs bijufi dsirdama breefmiga rihbefchana un wifa fala tribzejufi. Laudis bijufchi breefmigās bailes un isbehgufchi is faweem nameem klaijumā; bet nelaine fchoreis nebijufi leela. No zilwekeem neweens ne-efohf saudejs dsihwibu.

Persija. Aserbeidschanas prowinzē, pee Kreewu Aifkautafijas rohbeschas, bijufi semēs-tribzefchana. Kojas pilsehtā flaitijufchi 40 semēs-gruhdeenus, zaur kureem daudf namu ispohfitti. Bilsehtneeki wisi atstahjuufchi pilsehtu un dsihwojohf us lauka. Zilweku dsihwabas ne-efohf gahjuufchas bohja.

Seemel-Amerika. Presidents Garfjelds lahdu deenu atkal bij palizis flittaks, jo wihu plaukfchni bij palikufchi flimi. Bet ahristi apgalwoja, ka nelahdas breefmas nedraudoht, un deenu wehlah flimneeks atkal labojahs. — **Us flepkawu Gito** Wefchintonas zeetumā notizis usbruzeens. Unterozfizeeris Masons pee waltnneeku mainifshanahs peepeschi fshahwis us wihu. Lohde pagahjuufi zeetumneekam gar paschu galwu un eefrehjuufi feenā. Masons tublit tizis apzeetinahts. — **Witschigenas** walffti nodegufchi leeli mescha-gabali. Pee

tam efoht 200 zilweku faudejuschi dshwibu. Pehz zitahm sinahm efoht fadeguschu libds 600 zilweku. Dauds tuhftiofchu palikuschi bes maises un pajumta. Diwidefmit fahdschäs un meests nepalikufi wefela neweena ehla. Libds ar ehfahm ari fadeguschu labibas krahjumi, leellohpi, aitas un zuhtas.

Wisjaunafahs sinas.

Keijara Majestete, ka „Wald. Wehst.“ sinas, 2. Septemperi peenehmis audienz Peterhofa Kursemes gubernatoru, geheimrahtu v. Viltensfeld. — **Walts-bantä**, ka „Rig. Ztgai“ is Behterburgas sinas, issagti 5-prozentu wehrtibas-papihri par wairaf nekä 80 tuhft. rublu. Saglis aisheddis us ahrsemehm. — **Awise „Agence gen. russe“** sinas, ka tai brihdi, kad kreewu fugi atstahja Danzigu, generaladjutants v. Werder, Wahju keisara usdewuna, walts-sekreteerim Giers'am pasneedsis Sarkana Ehrigla ordeni ar brillanteem. — **„Poradoks“** raksta, ka fhogad pehz lahrtas ne-atwainaschoht wairs tahda mehrä saldatus, ka libds fahim mehdsä notift; jo pehz Wisaugstaka utasa efoht nolits jauns terminsch aktiwam deenestam. Saldateem aktiwä un referwas infanterija, weetigäs komandäs, referwas lahjneeku artilerija, zeetofschau, parku un weetigä artilerija turpmat jadeen 5 gadi, turpretim kawalerija, jahneeku artilerija, kara-waldes, fainneeziwas-waldes un Turfesinas kara-apriakl — 6 gadi. Tä tad, lai gan fhogad nem 23 tuhft. masaf rekruschu, nekä ziteem gadeem, kara-spehts pahrin pilns, un tamdehl fhogad us nenofazitu laiku atwainahs tifai tohs saldatus, fureem wahja wefeliba, un bes tam tohs, kui 4. waj 5. gada deen atstatakas gubernäs. — **Kursemes mahzitaju sinodi** noturehs fhogad Jelgawä no 16. libds 19. Septemberim. — **Tukuma dselzjela** libnija 3. Septemperi pehz pusdeenas stary 1. un 2. wakineeka-namiau pahbraukts firgs. Dselzjela brauceens par laimi ne-islehjis is fleedehm. Veeta, sinas, nemta ismekleschana. — **Leepaja** bahdes-laiks nupat beidsees. Weefu fhogad pamisam bijis 807. — **Wilandē**, ka weetigä awise sinas, kahdu laizinu jau parahdijusees pakaltaitta nauda, fewischki 3- un 10-rubku gabali. Weens no schahdas ne-ihstas naudas isplatajeem, kahds Schihds, ar Rihgas polizejas peepalhdshbu nu efoht dabuhtis rohla. — **Tehrpatas mahzibas-aggabala** kurators, barons Staelberg, atbrauzis Rihgä un usfahjis rewideereht turenas fhohlas. — **Witebska** nakti us 1. Septemperi, ka „Rig. Ztgai“ raksta, atkal peemellata no leela uguns-grehla, pee lam brandmeisteris Heinrich Daniels, fawu peenahkumu ispididams, kritis is diwtahschu nama un jaur to atradis nahwi. Nodedshis wairaf nekä 100 namu un dauds bohschu un magasinu. — **Jhru-semes** tautisfa sapulze atlahta sem Parnela wadischanas; wina weenbalfigi nospredust pagehreit Jhrijas pastahwibu un leelgruntneeku atzefchanu. — **Nemeeri Egipte**, ka „Agence Havas“ raksta, eefkatami par nobeigteem; Franzija un Anglija weenis prahtis — kohpiגי strahdaht. — **Sendwitschu** fahu tehniksch Kalakawa no fawas zefofchanas pa Ciropu atgreesees us Angliju un is Liewerpulas dewees zela us mahjahm. — **Seemel-Amerikas** presidents Garfjelds, kas jau tif tahb bij labojees, ka warejis islahpt is gultas un kahdu laiku fehdeht krehla, atkal palizis dauds wahjaks.

Kahrfschu-spehle.

(Beigums.)

3.

Mahjäs pahnahzis isstahstiju tehnam, ka sirgu biju pahrdewis, bet par to, ka tikdauds naudas biju winnejis, nefaziju neweena wahrda, jo tehws kahrfschu-spehli stipri eenihdeja. Es eedewu winam tohs 120 dahlderus un to zitu paslephu pats pee fewis. Lai dauds-mas waretu apmeerinatees, es eefahku stipri strahdaht, un jau wairaf ka pehz trihs nedelahn biju fawu peedshwojumu gandrihs aismirsis. Kahda wakarä, kad ar fawu tehnu pehz pabeigteem deenas-darbeem fehdejahm durwju preekschä, eeraudstiju zela gala kahdu sweschineeku un kahdu dahmu jahjam. Sirds manim fahka stipri pufsteht, jo schini sweschineekä pastnu fawu kahrfschu-spehletaju, kas kohpä ar swescho dahmu teefcham us muhsu pusi nahza. Es gribeju tehnam doht isflaidrofcham, bet bij jau par wehlu, jo abi sweschineeki jau stahweja muhsu preekschä un muhs laipni apweizinaja. Es apluhloju swescho dahmu it usmanigi, jo ka bij dohmajams, tad ta bij manim no Meiera fga peewesta lihgawina. Wina bij flaiti no-august; fohki bij stingri un weikli, bet gihmis bij aishlachts. „Ka Zums eet?“ winsch prafija. „Waj tas ir Zuhfu tehws?“ Es stahdiju wina fawam tehnam ka muhsu sirga pirzeju preekschä un wedu wina libds ar dahmu istabä eefschä. „Schi ir mana audseke, Kaäle, par fo es Zums jau tikdauds esmu stahstijis.“ Pee scheem wahrdeem jaunelle atlahja fawu gihmi; es nesinu, kas manim notika; es newareju wairs us kahjahm nostahweht, jo tapu no winas flaituma gluschu apreibinahts. „Mihl-lais Zwarson, Zuhb buhfeet tik labi un dohfeet preeksch manas pawadones kahdu kambari preeksch pahrghehrfchanahs; es zeru, ka Zuhb to ispidifceet.“ — „Labprahht,“ es atbildeju. — „Es Zums gauschi

pateizohs, jo Zuhb efeet tas wihrs, kas pee manim labpatifschanu atradis. Mani fawu Meier, un fcho dahmu, kas masa buhdama par bahreniti palika, fawu par — Kaäle Herder.“ Es ispidiju wina luhg-fchanu un eewedu Kaäle kahda fahn-kambari. Drihs pehz tam tapa galds flachts. Staista Kaäle jau bij pirmat, bet tagad, kad ta bij pahrghehrbusees, ta isflattijahs wehl dauds flaitaka. Wafarinas bij weenfahrfchas: maife, sweests, feers, schahweta gala un laka zepetis. Ghdams es arween pasfaktijohs us Kaäle, bet muhsu azis rikai weenu weenigu reisi fastapahs, jo wairaf wina us mani nemas nepasfaktijahs, par fo es lohti noskumu, jo fahku schaubitees, waj wina mani ari mihle. Pehz wafarinahm Meiera fgs mani usazinaja eet pastaigatees. Ba tahm staryahm Kaäle ar manu tehnu patehrseja. „Nu, mihl-lais Zwarson, Zuhb efeet tagad Kaäle redsejuschi, ka wina Zums patihf?“ — „Wina ir ta flaitaka jaunelle, fo es esmu redsejis.“ — „Waj Zuhb gribeet wina nemt par fawu dshwes-beedreni?“ winsch prafija. — „Labprahht buhtu ar to meerä, bet wehl nesinu, waj wina mani mihle.“ — „Labi,“ Meiers fazija, „es atstahschu Kaäle us kahdu ihfu laiku pee Zums, fur tad Zums pascheem jasarunajahs.“ Es biju ar to pilnä meerä. „Kaäle ir mana audschu-meita, furas wezaki jau nomirufchi. Winas wezaki bij manim labi draugi, un us nahwes-gultas guledami, wini atstahja manim fawu weenigo meitiau, ar to norumu, zil ween man eefpehjams — par wina gahdaht, un to ne wis laut kahdam, bet kreetnam wihram isprezeht. Zuhb es par kahdu atfihstu, mihl-lais Zwarson, un tapehz es wehletohs, ka Zuhb Kaäle nemtu fewim par fewu.“ Wehl tani paschä wakarä winsch luhdä manam tehnam Kaäle us kahdahm nedelahn pee fewis patureht, jo winsch pats griboht eet pahf kalneem. Mans tehws, furas Kaäle labi patika, peenehma fcho luhgumu ar preeku. Ohträ rihtä, kad bijahm brokfasti paturejuschi, mans tehws pawehstija Kaäle, ka Meiera fgs us kahdu ihfu laizinu aizetohs, kas winai nebij wis ihsti pa prah-tam, jo Meiera fgs nebij winai par to nekä fazijis. No eefahkuma gan manim lahga neweizahs ar Kaäle walodas west, jo ne-ufdrohshina-johs nekad to usbildinaht, bet kad biju jau dauds-mas apradis, tad labprahht ar to laiku pakawaju; gahjahm daudsreis abi pastaigatees pa plawahm un mescheem un stahstijamees weens ohtram fawus peedshwojumus. Sawus dimantus es gan wehl nekad nebiju redsejis, furas Meiera fgs bij apsohlijis, bet par teem manim bij mas behdas, jo tagad man bij wisu dahgaka manta, fo ne par kahdeem dimanteem un feltu nebuhtu atdewis, prohti mana Kaäle, fo es ne-issakami karsti mihleju un bes furas es ne us kahdu wihfi newaretu laimigi dshwoht.

4.

„Behdigi pehz trihs nedelahn, furas manim tilpat ka trihs gadi isflitahs, eeradahs kahda wakarä Meiera fgs pee mums. Lai gan wina ilgodamees biju gaidijis, tad tomehr manim sirds fahka baitotees, jo nu wina atnahfchanai wajadseja isfchirt, waj Kaäle buhs buht manai us wisu muhschu, jeb pehz ihfa laizina no winas jafchirahs us wisu muhschu. „Nu, mihl-lais Zwarson,“ winsch fazija, kad diwi ween bijahm, „no Zuhfu azihm es wehl nekä newaru isfchirt, waj Zuhb efeet preezigs jeb behdigs.“ — „Ne preezigs, ne behdigs,“ es atbildeju, „jo lai gan tik ilgi jau esmu kohpä, tad tomehr wehl nesinu, waj Kaäle mani mihle.“ — „Kaäle ir manim weenadi un wifäs leetäs biju palkausiga, un tä tad es ari zeru, ka wina manim schini leetä palkausihis, un lai wina ari Zuhb no eefahkuma wehl tik karsti nemihletu, tad tomehr pehz kahfahm, ka tas jau pee daudseem notizis, Zuhb no sirds mihlefatees. Es gribu wehl fcho wakar pee winas eet un to leetu west flaidribä.“ Winsch aishahja un es paliku dohmäs nogrimis stahwoht. Behdigi, kad biju fcho leetu jau labi pahrdohmajis, es nogahju pee fawa tehwa, kas ar mani ilgi runaja par Meiera fga fawado isturefchanohs pret mums un par Kaäles labahm ihpafschibahm. „Al, ka man tas patiktu, kad Kaäle arweenu pee mums paliktu,“ tehws fazija; „wina ir tik laipna un mihliga pret mani, ka man nahktohs geuhti no winas fchirtees.“ Nu es ari isstahstiju tehnam, kas stary mani un Meiera fgu meschä bij notizis un ar kahdu noluhku winsch tagad pee mums usturejahs. Manam tehnam gan wis buhtu bijis pa praham un winsch Kaäle labprahht buhtu few par wedeklu peenehmis, ja tik winam nebuhtu preti biju Meiera fga laifliga kahrfschu-spehle, fo winsch no wifäs sirds eenihdeja. Mums schä un tä wehl par to leetu runajohht, peenahza ari pats Meiera fgs pee mums flacht, nehma manu tehnu pee rohkas un us mani pagreesees fazija, lai es no-ejohht pee Kaäles, fura mani ohträ istabä gaidohht. Es wehl kahdu brihdi nesinaju, waj eet pee Kaäles jeb ne; bet behdigi duhschu fanehmis es pee tahs eegahju un atradu to us kahdu dihwanu feshchoht. Wina manim isteiza ihfäs wahrds, ka Meiera fga pa-

dohmu labpraht griboht peenem, un ja manim tur nefas preti ne-efoht, griboht labpraht manim fawu rohku sneegt. Kas war istselt manu preeku, fo schini brihdi fajutu! Es speedu Raëli pee fawas kruhts, to firfnigi fshupstidams. Schini paschâ brihdi eenahza ari mans tehws ar Meiera fgu, kas ari bij pehdigi ar meeru bijis un neleedsa mums fawu swehtibu. Pehz trim nedelahn tapa manas un Raëles kahsas nodsertas, un mehš us wifu muhschu bijahm faweenoti lohpa.

5.

Dhtrâ rihâ pehz muhsu kahsahm Meiera fgs uszehlahs jau it agri, jo bij nodohmajis schodeen no mums fshkirtees. „Mans behrs,“ winsch fazija us Raëli, „es tagad Dewi atstahschu waj us ihfu jeb garu laifu, to wehl nestnu. Es esmu fawu wahrdu peepildijis, fo Laweem wezakeem fohliju, un esmu Dewi tahdam wihran isprezejis, kas Lawas mihlestibas wehrts. Es zeru, ka Zuhš laimigi dshwofeet. . . . Nahz schurp, lai es Dewi wehl weenreis apkampju un noskuhpschu; warbuht fchi buhs ta pehdeja, jo . . . — „Ak, nerunajeet ta, mihfo teht!“ Raële fazija tehwan ap kaku kridama. Wina apkehras fawam audschu-tehwan til zeeti ap kaku, ka to ne us kahdu wihsî newareja wairs dabuht wafâ, kamehr ta pehdigi pagihba. Tad to tahdu paschu eelakahm dhtrâ kambari gultâ. Meiera fgs isleetaja fcho brihdi few par labu, un wehl reis Raëli firfnigi noskuhpschu, raudadams no winas aishgahja. Atwadidamees no mums, tehws man peeteija, pehz kahda brihtina tam no pakakas eet, un apshmeja to weetu, fur buhschoht kaut kas atrohdamš. Kad Raële usmohdahs, winsch bij jau prohjam. Wina raudaja gauschi, un manim ap kaku kridama ta issauza: „Ak, Zrar, Tu tagad esi tas weenigais, us fo es fawu zeribu leeku; ne-atstahj mani, bet paleez weenumehr pee manim.“ Wina daudi-mas apmeerinajis, es steidsohs Meiera fgam pakak, un atradu to tai paschâ weetâ, fur pirmo reis ar wina fatikohs. Es redseju, ka tas bij kahjahn, bes firga; tapehz tam prasiju, fur fawu firgu lizis. „Manim firga newajag; man tagad firga nemaš naw, jeb waj Zuhš esat jau aismirufschu, ka to us kahrtihm paspehleju?“ — „Bet es Zums . . .“ Winsch uslika rohku man us mutes un nelahwa wairs tahlat runaht. „Neweenu wahrdu wairs par to; tas firgs peeder Zums, Zuhš to eseeet winnejušchi.“ — „Waj Zuhš gribeet muhs ta atstahj?“ es winam prasiju. — „Ja!“ winsch atbildeja. — „Waj Zuhš gribeet pahrl Glomen upi ar laiwu braukt?“ — „Warbuht . . . Bet tas ir greubti, tahdu reisoschanas lihdselli istselt, kad us wina paschâ grib braukt. To es esmu nodohmajis un to es ari isdarischu. Dshwiba manim ir apnikufi; tagad to gribu pa-ihfinaht, un tapehz ari esmu Zuhš par fawu mantineeku eezehlis. Remeklejeet mani aiskaweht tai darbâ, fo tagad esmu nodohmajis, jo mana muhscha deenas jau ir skaititas. Tas patehretu gauschi ilgu laifu, kad Zums wifu fawu dshwes-gahjumu gribetu istsahstih. Es biju weenreis bagataks, nekâ pars walbineeks. Es biju labi fshlohts un no gohdi-geem wezakeem wifšs labšs tikums usaudsinahts; bet es biju weegl-prahstigs, zaur fo tad tagad ari esmu til tahl famaitaschanâ kritis. Raëli es Zums atstahju, un zeru, ka ar to laimigi dshwofeet. Ari esmu winai kreetnu summu naudas atstahjis, kas Kristianijâ pee kahda lohpmara us Zuhšu wahrdâ ir us augteem uslika. Dohs dimantus un to selta sprahdsi Zuhš atradiseet pee Raëles, kuras es winai preeksch Zums eedewu. Un nu ar Deewu, dshwojeet wesele un laimigi; bet ispileet manu pehdejo luhgschanu un paglabajeet fchis kahrtis fewim par peemianu un par beedinaschanu Zums un Zuhšu behrnu-behrneem, jo tahs mani til dšiki famaitaschanâ ir eewedufschas.“ Es melleju wina pahrllezinaht, lai pee mums atpakak greeschahs un fawas wezuma deenas lai pee mums nodshwo, bet wifšs bij welki; winsch israhwas no manahm rohlahm un fshrehja us preekschu. Es fshrehju winam zil fshhdams pakak un ar schauschalahn eeraudsiju, ka winsch us upes pusi fshrehja. Bet tani paschâ brihdi, kad biju to jau gandrifs panahzis, winsch israhwa pistoli un draudeja mani us pehdahm noschaut, ja es wehl tahlat fshreetu. Winsch fshrehja atkal us preekschu, un pee upes krašta tizis, nosweeda pistoli semê, wizinjaja wehl reis zepuri, manim pehdigahs ardeewas teikdamš, un gahsahs pahrl galwu no stahwahs flints upes wilnšs eelchâ. Zsamifšs es lehju winam pakak; bet bij jau par wehlu; stranjâ upe jau bij wina meefas aishrahwufi prohjam. Bahrbihjees es steidsohs us mahjahn un atstahstiju, fo biju peedshwojis. Meiera fga wahrdi ir pateesi bijufchi, jo ka Zuhš paschi redsat, es ar Raëli dshwoju laimigi lohpa.

Kedseet, tahdi ir kahrschu-spehleschanas augli!

Mesch fargu Janzis.

Zaundibinamâ Latweeschu juhrneeziabas beedriba „Austra“, Rihgâ.

Beedriba peenem to nosaukumu „Austra“ un winas walde buhs Rihgâ. Beedribas mehrkis ir: 1) buhweht, pirkt jeb ihreht fugus preeksch tahlahm jeb juhrmalas braufschanahm; 2) Latweeschu fuge-neekeem Widsemê un Kurssemê, kas naudas truhkuma dehl newar pa-beigt eefahktu fugu buhweeschanu, aishdoht us buhwejamâ fuga nandu us prozentehm.

Beedribas kapitals teel fastahdihts no beedribas lohzeekteem zaur fshmjû pirkšchanu, kuras buhs dabujamas pee beedribas waldeš, no desmit rublu eefahkoht. Par beedribas lohzeekli teel usnems it katriš, kas pirt weenu jeb wairak dalibas-fshmes, bet balsfoshanas teesibu hauda tilai tee, kam wismasakais ir dalibas-fshmjû par 50 rubl., un it ihpaschi dohd: 5 dalibas-fshmes à 10 rubl. — 1 balsi; 25 dalibas-fshmes à 10 rubl. — 2 balsis; 10 dalibas-fshmes à 100 rubl. — 3 balsis, un 20 dalibas-fshmes à 100 rubl. un wairak — 4 balsis.

Dalibas-fshmes buhs dabujamas pee beedribas waldeš katra laika, ari wehl pehz beedribas darischanu atlahschanas, bet par teloschu gadu tilai tee jaunee dalibneeki dabuhs dividendu, kas dalibas-fshmes ir pirkufchi pee beedribas waldeš preeksch 10. Janwara. Par wehlaki eemalfatahm summahm dalibneeki dabuhs par teloscho gadu 5% par gadu, no eemalfaschanas laika rehinoht, bet dividendu dabuhs no nahkofchâ gada fahkoht.

No beedribas eemantotee fugi un leellaiwas, ka ari tee fugi, us kureem beedriba aishleenejust nandu, tiks kahdâ no apdrohschinaschanas beedribahm pawifam, jeb ari pa datai apdrohschinati, ka general-fapulze to nospreedihs. Beedribas kapitali, kuri nestahw darischanas, tiks nogulditi us prozentehm drohschâ bankâ.

Beedribas darischanas wedihs: 1) beedribas dohme un 2) dalibneeku general-fapulze.

Beedribas dohme pastahwehs no 24 dohmneekem, kuri tiks zelti no dalibneeku general-fapulzes is fawa widus. Dohme zel no fawa widus preekschneeku, kuresch ari ir wifšs beedribas preekschneeks. — Bes tam dohme eezet no dalibneeku pulka beedribas direktoru, kas is-pilda forespondeeredamâ redera peenahkumus un wed wifšs beedribas darischanas pehz tahm no dohmes dohdamahm instrufzjahm un apaksch dohmes usraudfibas. Direktors dabuhu ihpaschu no general-fapulzes nospreestu algu. Ja dohme tura par wajadsiju ar direktoru noslehgt fewifschu kontraktu us ne wairak ka 3 gadeem, tad fchis kontrakts jaleel general-fapulzei dehl apstiprinaschanas preekschâ.

Dohmes un general-fapulzes, tapat ari direktora peenahkumi un teesibas ir it smalki noteikti isstrahdatos statutos.

Dohme iswehle bes direktora ari wehl zitus beedribas amata-wihrus, ka rakstu-wedeju un mantas-sinataju.

Dalibneeku general-fapulzes war buht kahrtigas, jeb ahrkahrtigas. Ahrkahrtigas general-fapulzes war tilt fashuktas no beedribas dohmes katra laika, bet kahrtigas general-fapulzes ir jafafauz weenreis gada, wiswehlakais Februara mehnesi, dehl notezejufschâ gada ap-rehkinuma, ka ari eefahktâ gada budscheta un darischanu plahna zaur-luhkofchanas un apstiprinaschanas un dehl dohmes un rewifšjas komifšjas iswehleschanas u. t. j. pr. Schinis fapulzes teel ispreestas wifšs tahs leetas, kuras nepeeder dohmes ispreeschana.

Rewifšjas komifšja fastahw no 5 lohzeekteem, un winas peenahkums ir rewideereht beedribas darischanas un grahmatas. Rewifšjas komifšjas teesibas, ka ari peenahkumi ir it smalki statutos apshmeti.

Pehz gada-rehkinuma apstiprinaschanas zaur general-fapulzi tiks tihra pelna, kura ir palikufi pahri pehz wifu isdohschanu un pasaudejumu fegschanas notezejufschâ gada, fchahdâ wifšs isdalita:

a) ne masak ka puse no flaidrahš pelnas, bet wifu masakais 10% no beedribas dalibas-fshmjû kapitala teel peeschkirtas reserwas-kapitalam, kuresch teel isbruhkehts preeksch jaunu fugu buhweeschanas jeb pirkšchanas nobraukto wezo fugu weetâ, ka ari preeksch leelakahm fugu reparaturahm;

b) pehz reserwas-kapitala atschkirtschanas no flaidrahš gada-pelnas, pahri palikufi summa, ja wina naw leelaka pa 5% no eemalfatâ dalibas-fshmjû kapitala, teel dalibneekem isdalita par dividendu, bet

c) ja fchi summa ir leelaka par 5% no dalibas-fshmjû kapitala, tad pahri palikums ir ja-isdala fchahdi:

50% no pahri palikuma dabuhn dalibneeki ka peelikumu pee dividenda,

10% dabu direktors ka tantjemi,

10% teel peefchirtas (dohmes) beedribas preefchneekam, 20% dabu to fugu kapteini, ka tantjemi, kuruš dohme tura jeernigus to dabuht, un

10% teel peefchirtas referwas-kapitalam.

Referwas-kapitals teel tikmehr krahts, kamehr nefafneeds pamata-kapitala leelumu, bet wiša flaidra gada-pelna, tikai ar augšča mineto % atwilkumu preefch tantjemahm, teel isdalita pār dividendu. Bet tiklihdš ka referwas-kapitals teel preefch fugu buhwes jeb wimu reparaturas aiskerts, tad atkal teel tahš augšča minetahš summas referwas-kapitalam peefchirtas, un taš noteek tik ilgi, kamehr referwas-kapitals fawu augšča mineto augštumu naw fafneedsis.

Zaur referwas-kapitala atšchiršchanu, finams, beedriba laikam newarehs pirmos 10 lihds 12 gados dauds leelaku dividendu par 6% dalibneekem ismaksah, bet pehz 10-12 gadeem, fur referwas-kapitals buhs fafneedsis pamata-kapitala leelumu, tiks dalibneekem isdalita tihra gada-pelna gandrihs wiša par dividendu, jeb ari beedriba eemantohs ar referwas-kapitalu jaunus fugus, kamehr, ka peekemams, ari wezee fugi wehl beedribai warehs kalpoht, — un tamdeht ari beedriba warehs rehkinah, ar tik pat leelu kapitalu dabuht dauds leelaku pelnu, un dalibneeki — leelaku dividendu.

Beedribas gads eefahftees 1. Janwari un beigftees 31. Dezemberi. Dividenda ismaksahana notiks pee dohmes ne wehlah ka 30 deenas pehz gada-aprehkinuma apstiprinahanas zaur general-fapulzi, t. i. wiswehlahais Merza mehnefi. "B. B."

Labas laimes lasitajem!

Westerburga, 1. Septembei. Pee pirmā 5-proz. prehmiju atšchinnata 31. if lohješchanas leelatec winnefi trita uš ņeeem mimmureem:

- 200,000 rubl. uš Nr. 8414-32.
75,000 " " " 17003-10.
40,000 " " " 9333-38.
25,000 " " " 10564-14.

3 winnefi a 10000 rubl. uš Nr. Nr. 5944-11, 19113-37, 12285-34.

5 winnefi a 8000 rubl. uš Nr. Nr. 8461-1, 9810-37, 2915-30, 5613-9, 18967-7.

8 winnefi a 5000 rubl. uš Nr. Nr. 1956-33, 13471-24, 2710-37, 4437-40, 18994-5, 19280-3, 5708-9, 16065-16.

20 winnefi a 1000 rubl. uš Nr. Nr. 4653-24, 2261-32, 2570-8, 7554-35, 17906-31, 5227-10, 8370-47, 7745-16, 3608-20, 15262-37, 14865-12, 12282-50, 8515-23, 16743-14, 5109-10, 19877-24, 3121-36, 1737-14, 5551-16, 12098-12.

Winnefi a 500 rubl.

Table with 4 columns: ferjaš, bil., ferjaš, bil. containing lottery results for 500 ruble prizes.

Table with 4 columns: ferjaš, bil., ferjaš, bil. containing lottery results for various prize amounts.

Amortizeretas tika schabdas 66 ferjas:

Table with 4 columns: ferjaš, bil., ferjaš, bil. listing amortization numbers for 66 weeks.

Atbildes.

B. Daudurcekam: Baldeems! Par to pašču leetu jau buhjeet lašjušči 33. nummurā.

J. Stepp: Sawu peefuhitjumu pa tahm starpam jau buhjeet lašjušči. Dašgal diešinat, kaut ari lohti jautā, majas ruhmes dehl japaleek deemschehl ne-š-leetatai.

B...ru Aušni: "Smeešla stahstina" naw ihši nelahda smeešla. Pelifeniim: "Mihleštibas gaudas" par daudi "gaufšas". Regribam lasitajus šchai "dehdu pilnā laika" wehl wairaf apdehdinahr.

B...ru Višfei: "Bezū meitu gaudas" pareiši šaprašin — titai wezas meitas. Naweens jaunekšis ščo "gaudu" dehl ne-apschehlojes par "wežahm meitahm" un ne-ušlits winahm "aibiti" pašimā galwina. Bet tam neweenai Latweešču meitai naw jahihšahs, ka paliks — beš "arajina". Par Jums, mihša Višfi, mehš rediejahm šchahdu japi: Bahda labi weza rohšite bij Jums pee kruhtihm peepšrausta, pus fawihstah un nobahlejši. Peepšči mehšimina cepuhšah; laudis šajja, ka ešohi mihleštibas wehšimā. Rohšite jahla no jauna feedeht. Semite diindeja, kumelini nošweedsahs un Jahnitis eenahja ar "zauu zepuriti". "Višite" nošarka rohšites jahrtumā, jo "Jahnitis", "Višiti" šaunigi bidinaja. — Šaulite noweteja. Laštis galai pohgajohi "Višite" djeebaja "upites malā".

"Šalajohi, welejši Daugawinas malinā;
Ištreen jata ihhazina.
Mijneš manu wainadja".
Rudents atnahja, rihina kuhpeja; tanteešis zehla "tanteeši" kumekā.
"Kas tur jahja, aulakaja,
Ar weejolu šreedames?
Wedejs weda muiš "Višiti"
Kahnu Jahna šehtina!"

Jeram, mihša Višfi, ka šchis šapniš pee Jums reiši tā peepšidiešis un "Bezū meitu gaudas" pahwehrtiešes "kahju preekšs", — beš ka leekam "wežahm meitahm" "gudohht" — Latweešču Aušfēs.

Teedonam: Baldeems! Ja ne šchai, tad nahlojšča nummurā.
Agiio Masajam III.: Refinam, waj jau tagad lašfeet, bet wišadi nahšas šča nummurā.

A...I.—šs: Preezajamees, ka Juhs un ari "šiti appabali" muišu "Drauga-wašrdū" tā un pareiši šaprohteet. Šitadi deemschehl špreeš dahči no muišu laikrahteem. Muišu šinamā "šamašchanas awiše" proht — titai lamahš. — Wareni laiti, wareni mihri!

J. S.—r: Šuhju diešina paliks ne-eewehrota, jo no diešas šikumeem naw ne jautmas.

Kas tur šchihšfi, kas tur pišfi,
Kas šupdams rahpojahs?
Šihgas kohštes pišfiht pišfi,
Šihgas dehli rahpojahaš. —

D...n. P.: Labi; eewehrošin!

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinašchanas.

No Jilawawas papāsta-teešas teel wišfi tee, kureem pee atšahthas manidbas no nomirušča Riteršchastes Degahles Bajahru mahju gruntneeka Otto Birkensteina un wina šeežas Greetas šahdas prašchinas, tā ka ari tee, kure nomirušchajem to parahda buhtu, ušajzinati, peepšahchanas tā ari parahdus lihdi 21. Oktoberim š. g., kas par weenigo ištchegšchinas-terminu noliks, šchit ušdoht, pee tahš peekohdinahchanas, ka wehlah neweens netiks klausihšs, bet peepšahchajem šuhšchiga kluzzešchana un parahdneekem šikumiga štrahpe tiks ušlitta. Grenbichu teeš-namā, 19. Augustā 1881. (N. 1643.) (S. B.)

Mešchannuštchās pagastam (Dohbeles apriekš) ir skolotajs waijadšigs. Skolotaji, kure ščo weetu gribetu peenent, teel zaur ščo ušajzinati, 23. Septembei š. g. pee Mešchannuštchās pagasta-waldes peeteittees un šawus leeljās-raškus ušrahdiht. Mešchannuštchā, 29. Augustā 1881. (N. 263.) Pag.-wež.: R. Dohšeneek. (S. B.) Škrihw.: D. Riršch.

No Brind-Pedwahles pagasta-teešas — Dint-Garofumušchās pagasta-walde Lašu aprinki — teel wišfi tee, kam kah- das tāšnās un šikumigās pretrunās pret šchējenes aratnes Annas Wihtol dehla, wahrdā Indriks, adoptereehchanas — no pee šchējenes mahšitaja nohwada pederiga Sabiles nagneeta šus šraiša buhtu, ušajzinati, tahš šebakais lihdi 19. Septembei š. g. gribetu panahšfi, tad tam augšchminetā šchē peenešfi, jo pehz šchē terminā neweens wairš netiks klausihšs, bet darhšs, to šchinti leetā šikums pawehl. Br.-Pedwahle, 20. Augustā 1881. (N. 26.) Teeš-preechšch.: Fr. Behring. (S. B.) Pag.-štr.: G. Blumberg. Di-Garofē, 22. Augustā 1881. (N. 82.) Pag.-wež.: J. Rohjen. (S. B.) Pag.-walb. štr.: G. Johrup.

Blantenfeldts pagasta-walde dara sinami, ta galwas-naudas (kroha- un pagasta nodohschana) isdalischana par 1881/82. gadu 16. Septemeri f. g. tiks preefshā nemta; tamdeht teem pagasta lohjekleem, kuri no galwas-naudas maffafchanas grībetu tikt atswabinati jeb atweeglinati, jāvās luhgichanas minētā deenā pagasta weetneekem preefshā janēfs, jo wehlatas peenechanas netiks eewehrotas.

Blantenfeldt, 24. Augustā 1881.
(N. 113.) Pag.-wez.: J. Muschinsky.
(S. W.) Skrihw.: J. F. Gaase.

Kullī par kroha- un pagasta nodohschana- nam par 1881/82. gadu ir preefshā scheid mineteem pagasteem pehz weetneeku pulka nolēmichanas jagatawoti; tamdeht teel wifā ičo pagastu lohjekli, tā ari tee no fara- deenēfka un bīkēti un ari pawifam at- laiftee faldati zaur ičo fūdinafcham ufaizinati, kureem fahds eemēfīs pret weet- neeku nolēmichamū būhtu un pee augstakam teefcham fūhdību dohmātu weft, jāvās pret- runās ar waiifadīgām ufrāhdīfchamū ee fawahm pagasta-waldebū peeneft, tā:

- 1) pee Gairu-Wihlftrautes, Kuldīgas ap- rinki, līhdī 18. Septemeri f. g.;
- 2) pee Būtrianu kroha- un mahitaja, Kuldīgas aprinki, līhdī 15. Sep- temberim f. g.;
- 3) pee Veel-Satiku, Kuldīgas aprinki, līhdī 17. Septemeri f. g.;
- 4) pee Wez-Satiku, Kuldīgas aprinki, līhdī 18. Septemeri f. g.;
- 5) pee Sants-Plānu, Talsu aprinki, līhdī 12. Septemeri f. g.;

jo pehz ičo noliktā terminā netahdas fūh- dības netiks klauftas, bet no weetneeku pulka fāstahdītāis fprecdūms nahts pilnā fpehā un tiks iipīdīhts.

Būtrind, 11. Augustā 1881.
(N. 250.) Pag.-wez.: J. Labrenz.
(S. W.) Pag.-skrihw.: G. Walbe.

Veel-Berfenes pagasta-walde klaferehs fcheijenes galwas-naudas maffafchana par 1881/82. g. 16. Septemeri f. g. kuri wehletohs fūmības deht no maffafchanas tikt atswabinati, war minētā deenā abrtā leezības- rāfšu pagasta aifstahwetaju fapū- zej eefneegt. Karis pagasta lohjeklis, tas ar klaferefchamū nebūhtu meerā, warhs likumīgā laika fārpā fawu nodohmato fūh- dību peeneft ufrāngu-teeft. Klaferefchana dabūhs wehlatu likumīgā fpehā (pag. 14. §) un tad wairis netiks neweens klauftis. Veel-Berfenes pag-waldē, 3. Septbr. 1881.
(N. 108.) Pag.-wez.: E. Bergmann.
(S. W.) Kofit.-wed.: J. Kweifis.

Derpera-Mehmeles pagasta-walde dara sinami, ta kroha- un pagasta nodohschanas par 1881/82. g. tiks 12. Septemeri f. g. uī maffafchamū isdalisitas, un ufaizina tadēht tohs iči pagasta lohjeklus, kuri deht fahds eewehrojāna eemēfka grībetu pa dātāi jeb pawifam no maffafchanas klūht atswa- binati, minētā deenā iče eeraftees, jo weh- lat netiks neweens klauftis.

Dr. Mehmeles Dreagerds, 22. Aug. 1881.
(N. 91.) Pag.-wez.: J. Dhal.
(S. W.) Pag.-skrihw.: J. J. Zinis.

Wihzes pagasta-walde dara sinami, ta nodohschamū isdalischana par 1881/82. g. 18. Septemeri f. g. tiks preefshā nemta. Teem pagasta lohjekleem, kuri no galwas- naudas maffafchanas grībetu tikt atswabi- nati jeb paweeeglinati, jāvās luhgichanas minētā deenā pagasta weetneekem ir preef- shā janēfs, jo wehlatas peenechanas ne- tiks eewehrotas.

Tahlat teel fūams darīhts, tā iči pa- gasta-walde fawās fchēdchanas Oktobra, Nowembra un Dezembra mehū. 1881. g. diwreij mehneft, un prohti: **peefdeena pehz 1. un 15.**, noturehts, un weenigi tīt tanis deenās galwas-naudu un zitas maffafchanas preti nemis, pafes iſdohs u. t. pr.

Wihze, 28. Augustā 1881.
(N. 74.) Pag.-wez.: M. Struppe.
(S. W.) Skrihw.: J. F. Gaase.

Wf pagasta likumu 6. un 8. panta grunts maizina Wihzes pagasta-walde wifus pilndē gabds fahwofchohs, iči pagasta lohjeklus, 18. Septemeri f. g., pulstien 10ds no rīhta, deht

balfotaju (delegirtu)

wehlfchānas fcheid fapūlgetees. De-atnahlfchāne tiks tā bāktu wairuma peekriteji eestati.

Wihze, 28. Augustā 1881.
(N. 80.) Pag.-wez.: M. Struppe.
(S. W.) J. F. Gaase.

Rasdangas pagasta-waldiba zaur ičo wi- seem iči pagasta lohjekleem dara sinami, ta galwas-naudas maffafchana klaferefchana par 1881/82. g. no pagasta weetneekem 16. Septemeri f. g. tiks iſdarita, un tamdeht fātram ar faweeem eemēfkeem un peerāhdī- fchānamū minētā deenā fcheidanū jamelbāhs un fūhdība pee ufrāngu-teeftas līhdī 2. Ok- toberim f. g. jāpeneft, jo ſebat būhs lohjekli klūtu.

Scheid klāht weht teel peeminehts, tā galwas-naudas fātru treſchdeem, no 7. Ok- tobera f. g. eefahfotees, tiks nemta pretim, pafes pahmānitas un wifās zitas pagasta- waldības darīfchānas iſdaritas; tas fchīnīs deenās līhdī pulstien 2eem pehz pūsdēnas nebūhs melbeees, tāf fawu zetu par welfi ftaigahs.

Rasdangā, 26. Augustā 1881.
(N. 162.) Pag.-wez.: P. Mannfeld.
(S. W.) Pag.-skrihw.: Damberg.

Jann-Platonē pagastam ir ffohlotajs

wajādīgs; tapēhz teel ffohlotaji ufaizinati, 16. Septemeri f. g. pee Jann-Platonē pagasta-waldības, Wez-Platonē teeftas- namā, peeteiftees un jāvūs apleezmafcha- nās-rafhūs peeneft un ufrāhdīht, kuri doh- matu teitro weetu peeneft.

Wez-Platonē, 22. Jūlijā 1881. N. 147.

Zeraufftes kroha pagasta-walde dara fi- nāmi, tā iči pagasta 1881/82. gada iſde- mumi tiks 23. Septemeri f. g. aprehē- nati un uī maffafchamū isdaliiti. Tadēht teel wifā tee iči pagasta lohjekli, kuri doh- matu ſlimības, darba neſpehīgahs jeb zitu fahdu eewehrojānu eemēft deht pa dātāi jeb pawifam no maffafchānas klūht atswa- binati, zaur ičo ufaizinati, minētā deenā iče atnahft, jāvās eernās iče uſdohft un pehz dabuta iſfprecduma, ja atrohū par waffadīgu, ſitumīgā laika pederigai ufrāngu- teeftai pahrfūhdību eefneegt. Wifā tee, kuri wīrſteifā terminā ne-atnahfs, netiks no- dewu maffafchānas finā wairis klaufti un fāndēhs teeftas uī pahrfūhdībām.

Zeraufftes teeft-namā, 2. Septemb. 1881.
(N. 181.) Pag.-wez.: Raman.
(S. W.) Pag.-skrihw.: J. J. Zinis.

Kad pee Strundas pagasta pederigee laulāte draugi Anīs un Oda Lapping, kuri ir hef meſigeem behreem, pee Strundas mahitaja pagasta pederigo laulato draugu Jann un Geras Gubrait dehtu Juri Gub- rait, behrta weetā peerehmafchi, tad teel wifā tee, kuri tam preti būhtu, no Strundas pagasta-teeftas ufaizinati, ſebatāis līhdī 31. Oktobrim f. g. pee wīnās peemēdētees. ſebat netiks neweens wairis klauftis, bet tiks mūhſchīga klūfuzeechāna uſlihta un pehz ſikuna darīhts.

Strundas teeft-namā, 1. Septemeri 1881.
(N. 637.) Preefshchēd.: K. Weinbach.
(S. W.) Teeft.-skrihw.: G. Uecker.

!25 rubli pateizības-algas!

Diwi ſirgi, weens melns ar baltam fahjām un baltu pleki pee labāhs auſs, wehrtis 50 rubl., un weena brūhna ſehne, mīhdahs weenmēhr ar preefshchajām, wehrtā 60—70 rubl., ir 29. Augustā, pulst. 12ds nakti, iſfagti iſ jitreifchahs Schmiesina apafchmēfchālūnga-mūfchahs dahriā. Klās wīnās palīhdī atdabūht, jeb zītādi uſrahda, kur tee palīfufchi, dabūht wīrſmineteo pa- teizības-algū no **Wiefendorffa**, turpat.

Uhtroupe!

14. un 15. Septemeri f. g. tiks ne- laika Wez-Platonē Wilneku-Landmann mahū ſaimneefka Janna Landmana atfahstā mantiba, tā: **gohwīs, zūfhas, aitas** un dājdādās ſaimnezības leetas wairaf- fohlfchānā pret ſkaidru mafju pahrdohstas.

Kaifchofi,

jafas un kleites teel fchūhtas pehz jau- nās mōhdēs un par lehtu zetu Jelgawā, katolu-eelā N. 15, zaur wahrteem, chbergā. Turpat war jaunfūhdēs, tas prohti fchūh- ſchānu, iſhā laika par lehtu nāudu freetni eemahzitees nemt mehru, ſchīnēts zeifnāht, ſagrees un ſkrodereht, un dabūhu pee tam klāht wifādās ſchīnēts preefshchēteem, pa- ketofeem, ſajcholeem un ſafahm. Ari uī ilgahū laika, gadu jeb pūsgadū, teel ſaun- kundēs, kuras grīb freetni eemahzitees ſkroh- derefchānu — ar rohtu un uī maffafchānā, un ari wifādās rohtās-darbus, tā ſmalās ſi- ſchūhſchānas zc., teel peeneftas, un ari turpat ſchērtelis lehti dabūjams.

Sche mineteo Tahſchu-Padures pagasta lohjekli tā:

- 1) Brenz Mikel Grünberg,
- 2) Krist Kristap Balod,
- 3) Jāme Jāme Kalning,
- 4) Jūdris Jūre Altā, ſankts Nimrod,
- 5) Mikel Graif Braſſolts,
- 6) Karl Graif Gau,
- 7) Jāme Mikel Tāso,
- 8) Jūdris Andrei Kirfowald,
- 9) Bahwil Andrei Kirfowald,
- 10) Jāme Andrei Kirfowald,
- 11) Mikel Graif Orkney,
- 12) Mikel Krist Orla,
- 13) Krist Jūre Orla,
- 14) Jūdris Krist Jannfohn,
- 15) Mīlans Otto Brand,
- 16) Jūre Jēhtab Lauding,
- 17) Andrei Bahwil Schwedenberg,
- 18) Beerand Pēhter Lauding,
- 19) Andrei Jūre Kalot,
- 20) Jūre Jūre Kalot,
- 21) Brenz Brenz Erungas,
- 22) Mikel Graif Lauding,
- 23) Jāme Mikel Tāso,
- 24) Jāme Karl Sahlt,
- 25) Karl Zahle Sahle,
- 26) Jūre Mikel Strupaft,
- 27) Kristap Karl Dreulēd,
- 28) Karl Andrei Freyman,
- 29) Jūre Mathies Abholing,
- 30) Karl Mathies Abholing.

ir fawās kroha- un pagasta nodohschanas parāhdā un uſturahs neſināmās weetās. Wifājam uīfchētu- un ſemju polizejām teel tadēht no Tahſchu-Padures pag.-waldeſlatpni lūhgt, pehz nupat mineteem ſilwefeem klau- ſchmahū un wīnās ſaſtohpohht, iči pagasta- waldēi peefhūht, lai waretu wīnās zaur atfrahdāfchamū, nodohſchamū parāhdūs ſpeeft līhdīnāht.

Tahſchu-Padures pagasta-waldē, 27. Au- gustā 1881.
(N. 174.) Pag.-wez.: J. Warthus.
(S. W.) Pag.-skrihw.: G. Sernis.

Ar Wīzangfako atwehlfchamū dibināti Marijas waldifchānai

par labu, tas peeder pee ſareiwu trūhtum- zeteju famiſiū pahſhdības galwas-waldī- fchānas nodatas, preefshch alfo apgahdāfcha- nās, hef fahdas tizības, tautības, fahrtās, ſfinuma un wezuma iſchīfchīribās, tiks tāpat tā wifās zitas wāfsts dātās, ari ſurſemes gubernā ar iſpafchamū laſiſchānas-lapahm zaur ſchāhdēem kungeem dahwanas laftas: zaur I. aſhēes aprinka pahrwaldifchānas inſpektoru, baronu Orgies von Rūthen- berg, kam dīhwoklis Keepajā, Miſpites wīrſpīlſteeftas aprinki; zaur II. aſhēes aprinka pahrwaldifchānas inſpektoru, von Winter, kam dīhwoklis Kuldīgā, Kuldīgās wīrſpīlſteeftas aprinki; zaur III. aſhēes aprinka pahrwaldifchānas inſpektoru, baronu G. von Eieven, kam dīhwoklis Tukumā, Tukumā wīrſpīlſtee- fās aprinki; zaur IV. aſhēes aprinka pahrwaldifchānas inſpektoru, baronu P. von Mōnne, kam dīhwoklis Jelgawā, Jelgawās wīrſpīlſ- teeftas aprinki; zaur V. aſhēes aprinka pahrwaldifchānas inſpektoru, baronu L. von Eieven, kam dīhwoklis Jēhtafatē, Jēhtafatē wīrſpīlſ- teeftas aprinki.

Scho wīſpāhriģi ſinamū darīdams, es ſurſemes eefhīwotajūs ſirniģi lūhdū, Marijas pahrwaldifchānai preefshch alfo ap- gahdāfchānas par labu — dahwanas pee aug- ſchā mineteem kungeem ſchneht. Jelgawā, 2. Septemeri 1881.

Jhītenāis ſchāhtſchrahts von Pleen, tā Marijas pahrwaldifchānas preefshch alfo apgahdāfchānas pilnwāneefs ſurſemē.

Nakti uī 4. Septemeri f. g. ir Nau- dītes pagasta krumes ſaimneefkam J. Go- lenskūm no ganibahm

1 melns ſirģis

ar baltu ſirģi pēerē un rīhtu weetā ab- fās pūfēs maſt baltumini, 12 gabūs wezē, wīdeifā leclumā, 80 rubl. f. wehrtībā, noſagts.

25 rubl. ſudr.

teel pateizības-maffās johlit tam, tas ſkaidru peerāhdīfchānu pee Naudītes pagasta- waldības wāreju peeneft, kur tas ſirģis da- būwams.

Naudīte, 5. Septemeri 1881.
(N. 174.) Pag.-wez.: R. Eickwald.
(S. W.) Skrihw.: G. Schwan.

ahbelites,

bumbeern-fohzini u. t. pr., no ſmalſahm ſortehm, ir dabūjami par lehtu zetu **ſkrih- wermūfchāns** tohtu-ſchōhlā.

Dehſeles eſonomijas-waldiba pah- boh

preedes malfu buhwofhtus,

fahrtis, apfēs ſchīndefuō un ſeege- fuō no wīslabafahs ſortēs.

Sweests.

Semtohpji, tas par ſawu ſweeftu un ſeeru wīzangfahs zeras grīb panahft, lai peeteizahs pee 1. gilbes tohpmano **H. Söflinger**, Rihgā, ſchīer-eelā N. 3, pa 1 trepi angſchā.

Seepju-

tanfu-ſwetſchu ſabrikis,

Jelgawā, katolu-eelā N. 28,

no

Theodora Erdmana

(eetaifhts 1834. g.) peedahwā par pehz eefſchias lehtām zenahm wīslabafahs gai- ſchī-begoſchās, neteloſchās, ſiſchās **tanfu- ſwezes**, pīrmahs ſortēs **ſcarina-swezes**, 3, 4, 5, 6 un 10 uī mahzīnu, **palma- ſwezes**, 5 un 6 uī mahzīnu, **ratu-swe- zes**, 4 un 5 uī mahzīnu, **baſnīzās-swe- zes**, no 10 līhdī 2 mahz. pahri, **wefchās- ſeepes**, tas pee leetāfchānas ſchāhdahs par tohtu-ſawpāhū, preefshch ahdas tohti labās Wahzu **toalet-tanfu-ſeepes**, tīklab eewē- ſtas, tā ari pee manim gatawotas, no 15 līhdī 60 ſap. par mahzīnu, un ari wifās ſortēs **medezīnās-ſeepes**.

Dafchadus

krāhns-pohdus

pahrdohdu par lehtām zenahm.

Pohdneefka-meifteris **H. Möller**,
Dohbēl, paſtes-eelā N. 10.

Gada-tirģus

tīfs

noturehts

11. Septemeri 1881. g.

Murumuiſchā.

Drabts=naglas

peedahwā

G. Höpfers, Jelgawā.

Maſas un teelas

wahhtis,

ar dſeju-ſiſhpahm, derīgas preefshch lahpoſtu- eetaifchānas un tā jo pr. teel lehti pah- bohstas pee

Th. Erdmana,
Jelgawā, katolu-eelā N. 28.

Smagūs, ſalmōs ſchahwēnēs

rudſus

pehrt

G. Höpfers, Jelgawā.

Dichuhfite

gada-tirģus

tīfs
14. Septemeri noturehts.

Rahwes = sina

Madeem, draugeem un pashitameem ta behdu wehstis, ka Deewam patizis manu mihkoto laulato draudsent

Sophijn Verch,

dfin. Blumfeld,

vehz igas, gruhstas flimibas 4. Septemberi sch. g. pee sewim allfaukt.

Par to sinodams newaru atstast, jamu dšiti fajuslo pateizibu wisseem tee at ifazihlt, kas nelaites dšihwes un zee-ichanas laika wijadi palshdziejuschi winas gruhstumu weeglmacht, gan wintu kohpdant, gan winas zeechamu fajusdant.

Seel-Sferé, 5. Septemberi 1881.

Dšiti nofkunusichais laulatais draugs.

Kuplo laimi!

A. D. Freiberga jkdsei

6. Septemberi sch. g., ka

dšimšhanas un kashu-deena,

wehlt

gr. br. Sundulis.

Zantowska Rahelis.

Zantowska Anšis.

Willana dšijas

preeksch eeffchandes war dabuht pee

J. K. Reichmana,

Zelgawâ,

leelajâ eelâ N. 2.

Anglu

tubbas = zepuru fabrikis.

Zelgawâs un aptahrtines zeen. publikai danu zaur scho padewigt sinamu, ka es ari zepures pa weenai is fawa fabrika pahrdohdu par fabrika zenahm.

Thomas Barraclough,

esera-eelâ N. 237, zirweisjâ Orafa namâ.

Kaschofu-magasine

no Germana Rubinsteina

Zelgawâ, pilš-eelâ.

Zaur scho daru sinamu, ka es no Mišch-ni-Nowgorodas, Maslawas un Behterburgas leelu imehli daschadu kaschofu-pretschu, ka: tungus un dahmu-kaschofus par zenu no 35 lihds 250 rubl., lapšas-maisus no 45 lihds 250 rubl., graunwerki no 22 lihds 60 rubl., taku-maisus no 6 lihds 32 rubl., ka ari daschadas zitas kaschofu-sortes, mušes no 3 lihds 100 rubl., aptalles (krah-gus) no 3 lihds 100 rubl., ka ari leelu if-wehlt dahmu- un tungu kaschofu-zepuru, tika istas Krimas dublonas un baranki-na-ahdas, bebru- un juhras-uhdu aptalles ze. ze. ze., esmu pahrwedis un peedah-waju tahs aughti zenitai publikai.

Germanis Rubinstein.

Weenas smukas

mabjas

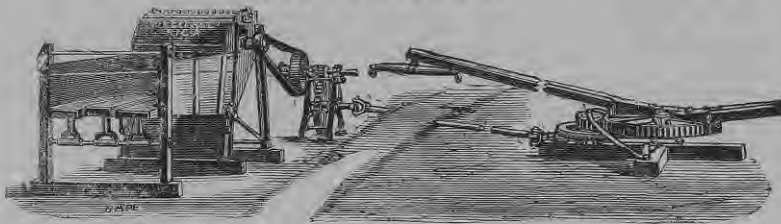
ar kwoeschu-semi, kas atrohdsahs tuwu pee dšeljela, ir pahrdohdamas. Tuwafas sinas dabunamas dšimtmuišchâ Meldšere pee muišchwaidibas.

Zaur scho daru zeenigai publikai sinamu, ka es fawu lihds-šchinigo bohdi pee turgus-platscha, blatus aptekim, paturedams, esera-eelâ — zirreis Berg lga bohdi esmu peenehmis. Labu prezi par mehrenu zenu ar laipnu apdeeneschamu apfohldams, luhdsu zeenigus pirzejus, mani ar fawahm cepiršchanahm apzeenht.

K. Heilsbergis,

Zelgawâ, pee turgus-platscha, blatus aptekim un esera-eelâ N. 20.

„Flöthera“

stiftu = kulamabs = maschines,

ihwaschi preeksch scheijenes waijadšibahm cetaitas, tahtat

Zaunas — „Simplex“ effeku-maschines — Zaunas

bes johbu-riteneem lihds ar paschtrahdigu salmu-škastes preekschleekamo, un

„Bacera“ original

Anglu un Amerikas wehtichanas-maschines

peedahwâ

Rihgâ,

pilšehtas taku-eelâ N. 6, sehtâ.

Ziegler & Co.

Zeepajâ,

Mejandera-eelâ N. 6.

Gada-tirgus

Dšimt-Mišešmuischâ

Schidru Miketu dehl tiks noturehts

ohtrdeen, 22. Septemberi sch. g.

Muischâs-waldichana.

16. Augustâ f. g. weens masš, jauns

abpšchu = juns,

melns ar bruhnti bedšinatahm kashahm, tiku fawz „Baldo“, pasudis un laikam no Sei-schu ubageem aišwehts. Kas šcheit peerah-dihš, kur tas juns dabujamas, dabuhs labu pateizibas-makšu no

Stendes muischâs-waldichanas, pee Talsseem.

Frišchas

tanfu filkes,

fahli- un akmenu ohgles tura ar ween uf lehgera un peedahwâ par sehata-jeem zeneem E. Brandts, Zelgawâ, aiš Umas-wahrteem.

Zaun-Platones

wihru-kohris iřihkohs 20. Septemberi 1881. g. jaunajâ iřohlas-namâ

humoristigu wafaru;

pehz tam balle.

Tuwafas sinas programšs.

Sesiles

gada = tirgus

tiks šchogad

pirmddeen, 5. Oktoberi,

noturehts.

Behterburgas XLIII. loterijas

winnestu = listi,

turas wulšchana bij 15. Augustâ f. g., war dabuht redšeht Zelgawâ, **Makscha Eš-wensčina jnn.** grahmata- un rasktamo lectu bohde. Zeelatais winneštis, 8000 rubl., — uf N. 2803, 45576, 36384, 1228; 2 winneštis, katris 500 rubl., — uf N. 46715, 14559.

Peeshimejums. Winnestu-lohšchu ih-pašchneeki tiks no tam pajnoti zaur rasktu.

Willas fahrschana

Dohbeles uhdens = sudmalâs.

Willas fahrschana maksâ 10 kap. par mahzejimu kamolšs un darbs ikkatre břihti iřdarams.

Zaunfundes,

kas Wahzu walodu un wišadus rohtas-darbus grih eemahzitees, ka: kleites schuht, mehru nemt un schuites pehz mohdes lapahm taitiht, atrohđ laipnu ušnemšchamu Zelgawâ, katoh-eelâ N. 33, jaunajâ ehrebergi, pa labo rohtu apafschâ. Turpat ari atrohđ mafas meitenes iřohlh.

Zumprawumuischâs Wimbu-krohgâ, pee Baufkas, ir pahrdohdamo jauna

linu-miřstama maschine.

J. Amatneef.

Truhkuma-

johstas,

štanstigi taititas pehz ikkatre auguna-mehra, ar federu un gumiju peepajetas, kas pahruhti un muguru jatru, ka ihšâ laikâ lehzađi un pahruhschu schwalums atfahđ, ir dabujamas par 2 1/2 rubli gabalâ Gelfch-Rihgâ, leelajâ faleju-eelâ N. 5, weenu trepi augšchâ.

Dšimtmuischâ

Dihnsdorpé, dšeljela stanzija Brestule, ir par Zurgeem 1882. g. wairat

semneefu mahju

pahrdohdamas.

Wihnus

no

Zui Lundmana un beedra pa Rihgas pagraba zenahm peedahwâ Zelgawâ

F. A. Klein.

Brambergu labdaribas beedriba swinehs fwehtdeen, 27. Septemberi 1881. g. Brambergu Rihgainšs jawus pirmohs

gada = fwehtkus.

Sahkums pulstun šos pehzpusdeewas. Tuwafas sinas programšs.

Puku = balle

Weg = Swirlantâs Bergledinn mahju weefnizâ seřtdeen, 19. Septemberi 1881. g. pulst. 9šs wafarâ (ja šlits laiks, 8 beenas wehlat).

Peeshimejums. Winnestu-lohšchu ih-pašchneeki tiks no tam pajnoti zaur rasktu.

Par labu mustli ir gahdahs; weefnizâ buhs pušchfota un raibahm laupahm ap-gahmota.

Uf scho balli laipni celuhđi

F. Germanis.

Kreewijas emang. bihbeles = beedribas Kurjemes nobalas komiteja dara zaur scho sinamu, ka **Katweeschu**

Zaunabs Deribas

ar Dahwida dšeehmahm

leelâ oktawâ-formatâ un leelâ drutâ un preřetâ ahdas-drahnâ seřtas, dabujamas Zelgawâ, Katarinas eelâ N. 13, pee seřtera **M. Engelmana lga**, ka ari **Steffen-hagena un dehla drukatawâ** — par 45 kap. gabalâ.

Zelgawâ, 20. Augustâ 1881.

Direktors **C. v. Firkš.**

K. Uřtina

grahmata-bohde, Zeepajâ, dabujama schahda jauna grahmata:

Aritmetika,

heb

rehkinaschanas mahziba, lihds ar rehkinumu ušdewumeem un iřnah-lumeem, kur weegli un ahtri war eemahzitees rehkinahđ, preeksch iřohlhahm un pašchu mahzichanahš. Uggahdata no K. Uřtina. Maksâ 35 un 40 kap.

Wiřas grahmata-bohdes dabunama:

Iřfa

Kreewijas wehsture

ar eewehrojamašo wihru nogihmehm.

Saraskiřis

S. Koschdžestwenskiř.

Katweeschu tautas-šohlhahm ar šaraktitajâ atkaiřchamu pahrtulokota

no

D. Platscha.

Maksâ 40 kap.

Zelgawâ — Mus-lehgeris — Zelgawâ

leelajâ eelâ Nr. 45,

ee-eeřchana no Behtera-eelas, peedahwâ wiřlabaki nogulditu

lehgera = alu,

ka ari

Kulmbachera = un Wihnera Ekšport = alu,

muzahm un pudelehm.

G. A. Bertels, Rihgâ,

bruhwetawa „Charlottenhof“.

Arri jaunas pudeles un glahšes ir šchē dabujamas par fabrikas zeneem.

Nahditajs: Sauna grahmata. Bar leesas sehrgu. Zit ilgi neshale patur 2c. Nahkoschu gadu sartanais 2c.

Sauna grahmata.

Daschahm man peenahkuschahm peeprafischahm pehz padohmeem par auglu-kohku kohpshanu 2c. 2c. dohmaju wislabak atbildeht, kad pasinoju, ka Steffenhagena fgs, Jelgawā, pahr-labotā un pawairotā ohtrā drukā fagatawojis manu grahmata: „Semkohppja auglu-kohku dahrs“, kura kattris fapratigs auglu-kohku kohpejs un dahrsu mihtotajs atradihs tahs waijadfigakahs un wehrtigakahs mahzibas par auglu-kohku audsinaschanu un kohpshamu. — Kohscha druka, nobildejumi un skaidris balts papihris dara grahmatinu patihskamu, un zeru, ka ari grahmatinas faturs jeb eefschkigs kohdols ahridgeem jaukeem swahrkeem nebuhs par kaunu.

Lai gan ar kattru gadu auglu-kohku stahdischana eet wairumā, lai gan ari rentneeki un faimneeki, ihpashneeki jeb gruntneeki tapusch, ar leelaku mihslestibu un uszihtibu sahlf wairak pee auglu-kohku kohpshanas kertees, tad tomehr wehl arween atradisim dauds, lohti dauds tahdas labas dahrsa weetinas, kur waretu kohks augdams lepotees, plikahs mahjas puschloht, wisai dabai dereht par kohshumu un stahditajam par peknas awotu. Usecsim ari wehl dauds masas un ir leelas faimneezibas, kuras auglu-kohku kohpshana tohp par garlaizigu un weltigu uslubkota, jeb ari pawisam aismirsta, lai gan jau simtkahrtigi pahrlceezinahts un peerahdihts, ka auglu-kohku kohpshana, it ihpashchi masajeem gruntneekem, no leela swara.

Ari tagad, rudenim tuwojotees, daschreis teeku jautahs: „Kad ir labaki auglu-kohkus stahdiht, waj rudeni, jeb pawasara?“ — Dauds jau par to ir rakstihis, gan awises, gan grahmatās, bet kad nu par weenu labu leetu newar nekad par dauds runahs jeb spreesht, tad ir es schē ihsumā scho waizaschanu pehz sawas atsihschanas issklaidroschu.

Behz 20. Septempera tohp pee mums wisās dahrsneezibās katra rudeni auglu-kohki no kohkufkohlahm pahrdohiti; agrak kohzinu no semes isnemt, gan nebuhs slawejams. Jo labak ari buhs, ja jau pahrstahdameem kohkeem lapas pa dalai metahs dseltenas; ja saru galōs wairs naw redsamas sakas, jaunās lapinas, kuras parahda, ka kohks wehl naw augshana apstahjees. Ja stipras nakts-falnas jau kohzineem augshanu apturejuschas un tohs, tā fakohht, us garo seemas dufu palehni eemidstinajuschas; ja kohkeem pa dalai lapas fahlf birt, tad tee arween lehtaki un bes kahdas wainas pahrstahdischana pahrzeetihs.

Slapjā weetā un celeijs, kur no pahrlceeziga seemas slapjuma jabaidahs, gan derehs labak pawasara kohkus stahdiht; bet zitur wisur gan rudens stahdischana jo wairak usslawejama. It ihpashchi fausakās weetās un weegla semē newar deewsgan usnudinaht, tikai rudeni kohkus stahdiht. Rudeni seme wehl pilna wasaras siltuma, tā ka eestahditā kohka saknes ahtri ween fahlf augt un zaur to ari eewainoto saknu gali ahtri aisdshst. Mitree rudena wehji un slapjais, leetainais gaisf kohka saknes, misu un sarus nekahdā wihsē neshahwē, bet tikai wina aug

fchanu weizina. — Zitadi tas ir pawafarā stahdoht. — Saufee wehji un gaischā faule schahwē kohli ne ween saknes, kamehr tahs wehl naw eestahditas, bet ari wisu kohzinu, misu un sarus, ka tam ne reti pohsts draude, ja palihdsigu rohlu tam atraudami, to aismirstam pee pastahwiga faufa laika rihtōs un wafarōs wis-pahri pahrlaistih, wina zelmu ar salmeem jeb fuhnahm zc. apseet un it ihpaschi par weenadi pastahwigu semes mitrumu gahdaht. Pawafarā seme no seemas aukstuma pildita — saknu augfchanai nekahdā wihsē naw isdewiga; fula, kas pee deenas siltuma sahlt atdsihwotees, tohp ne reti atkal no stiprahm nakts-falnahm samaitata. — Gan ari to waram, ka kohls, kas nepahrstahdihts fawā lihds schim anguschā weetā paleef, lehtaki garo seemas aukstumu pahrzeehtis, nekā tahds, kas frischā weetā pahrzelts wehl nemas naw eefaknojees, tad talab gan nebuhs par laumu, ja kahdas smalkakas, pret muhsu seemahm glehwas sortes kohzinus pawafaras stahdischanai ustaupam; bet ja ari tohs agrā rudeni eestahdift un seemai sahktees teem saknes ar mehseem, lapahm zc. no fala fargasi; ja zelmam un sareem ar salmeem jeb skuijahm peenahzigu apsegu nowehlesi: tad arween israhdiscees rudena stahdischana jo weheta.

No 20. Septembera lihds 10. Oktoberim waijag kohlus beigt stahdiht; wehlat dariht buhs daschreis par skahdi, it ihpaschi, ja ahtri pehz stahdischanas stipris fals un sneegs nelahwa izilatai semei faguletees. — Wisadā wihsē kohlu bedres 4—6 nedelas preefsch stahdischanas isrohkamas, lai seme ar gaisa spehkeem weenojabs un zaur to paleef saknehm jo peenehmiga.

Slapjā laika, kad seme jehla pee schkipeles un kahjahm lih, naw wis teizams — kohlu stahdiht. Ar tahdu semi uwar nekad pehz kahrtas kohla saknes apsegt. Labaki arween darbs wedisees, ja pasaufa seme laujabs kahrtigi apstrahdaht un ja pehz stahdischanas saknes ar kahdu spanni uhdena apleesi, lai seme pee saknehm peenahzigi peeglandahs, fagulahs un katre warbuht seme palikuschu tukschu rohbinu pee saknehm peepilda.

Tāpat kā behrnu audsejoht nepeeteef ween apgehrbs un ehdeens, bet ari par wina garigu usplaukschanu, tikumeem, prahta zilafchanu, meefas un gara spehku attihstifchanu wairaf jaruhpejabs; tāpat ari kohlam naw deewsganz kad to eestahda un sawam liktenim atstahj. — Semkohpis jau deewsgan sin, ka jaunumā labi kohpts un pareisi audsinahts lohps ir un paleef audsinatajam par preeku un atmet nahkamibā dandfshartigus auglus; tāpat tas ari ir ar jaunu kohku. — Jo labaku semi tam jaunumā dohfi, to pirmōs gaddōs pehz stahdischanas peeklahjigi apkohpsi, jo wairaf augku tas tew atmetihš nahkamōs gaddōs. Ir us to lublo, kohzinu no kohku-fkohlas pirkdams, lai tas labat ir spirgti audsis, ar lihdsenu, wefelu misu, nekā kahds panihzis, apfuhnojis wahjisch nihkulis. St ihpaschi wehl tahds, kas kohku-fkohlā stahwedams jau auglus dewis, fawus labakohs spehkus patehrejis, tas nekad zitā weetā pahrzelts tif lehti un preezigi nepee-aug.

No wisahm pusehm nahlt fuhdsibas, ka prifchi stahditee kohli ne ween pirmā, bet ari weh-lakōs gaddōs isnihkst un daschi likai wahrgdami wahrgst wairaf gadus, lihds beidsiht pawifam isdseest. Zif man tahdi nihkuli rahditi, tad no 10 kohzineem bij 9 pahrdifli eestahditi. Zan deewsgan un zif waredams esmu par to rakstijis un katram kohku pirzejam tohs launumus isfkaidrojis un pamahzijis, kā no teem fargatees, tad tomehr wehl arween tē teef pahrleezigi dauds grehkohts. — Leelas bedres israfuschi, tahs peepilda ar treknaku, pa datai nesatrenejuschu semi jeb mehseem, kas pehz tam stipri fakriht un kohku nowell lihds dsilumā, tā ka tam apsaknehm paleef eeleija, kurā rudeni un seemā uhdens sakrahjabs, kas semi padara aukstu un pahrleezigi slapju, un ja nu tahdu eeleiju ar apkahrtēju semi peelihdsina, tad nedohmajoht, jeb negriboht kohla saknes tapa wairaf zellas dsifaki seme apbehrtas, nekā tahs lihds schim anguschas. Ja 4, 3 jeb 2 zelli kohls pahrdifli eestahdihts, tad tahdam bes schehlastibas un us wisadu wihsē janihkst pehz 2, 4 jeb ari 6 gadeem. — Tif lihds, kā atrohdam jaunu kohku par dsili stahwofschu, tad lai to

tuhdat par jaunu un augstaki pabrasthadam. Leelalus lohkus war ari ar sasaluschu semi tahdâ wihšê no pohsta glabht.

Par wisu, ko tē ihši peemineju, un ari wehl dauds zitas derigas mahzibas, atradihs katris zeen. lastajus preekschâ minetâ grahaminâ. Teetur pasneegtee padohmi pateesi tohs 60 kap. pirkšanas-naudas katrai fainneezibai bagati atlihdšinas. — Rohku-augstus katris labprahthēd, ir pat nabagatais us tirgu nahzis nopehrk fahdu ahbolu, jeb bumbeeri, usklohsch pats un ari pahrwed wehl zitus, kâ gahrdako kukuli, faweem masineem; tamdehl nebusim kuhtri, katris, kam ween til semes stuhritis un isdewiga weeta, augstulohkus stahdiht, ar grahaminas palihgu tohs labi apkohpt, ar teem jawu aplahrtni puschloht un zaur to faweem pehznahkameem dahrgu peeminu atstahht.

Ir es schai rudeni pahrdohschu labu teefu pohtetu un pareisi audsetu ahbeku, pluhmju un kirschu kohku par 50 kap. un bumbeeres par 60 kap gabalâ. — Tapat ari wifadi ohgukuhmini, akazijas un baltee ehrlschki preeksch dšihweem schohgeem un dauds zitu daschadu stahdu, kas ween dahrsneezibâ meklejami, ir pee manis par peenehmigu zenu arweenu dabujami.

S. Klewers,

Durbē, pee Grohbinas.

Us schi muhsu kreetnâ tauteescha gramatu un us wina salofschneem augstulohzineem, kas jau daschâ dahrsâ augdami aug, ari mehš no fawas pufes zeen. lastajus darom usmanigus.

R e d.

Par leefas fehrgu.

Leefas fehrga ir weena no nitnahm lohpu flimibahm. Schi fehrga ir parahdijusees daschâs weetas Baltija, un tapehz turam par waijadšigu, doht kahdus padohmus, kâ ja-is-turahs, lai no schihš fehrgas war issargatees, un lai war nowehrft leelu-leelo skahdi, kas war iszeltees zaur leefas fehrgu pee muhsu lohpeem. Leefas fehrga zelahs pa leelakai dakai no flakta dšeramâ uhdena karstâ wasaras laikâ. Scho flimibu lohpi war ari dabuht no ziteem lohpeem, jo wina ir lohti lipiga. Kad weens lohps stalli kriht zaur scho fehrgu, tad ir gan-

drihs katru reisi ari wisi ziti lohpi pagalam. Schi fehrga iszelahs pa leelakai dakai wispirms pee gohwihm, un drihs ween ta peelihp ari sirgeem, aittahm un zuhtahm. Lihds schim wehl naw atrastas sahles, kas waretu lihdseht pret scho breefmigo, lipigo kaiti; tapehz waijaga ari buht lohti apdohmigam un mehginahht — wifadi no winas issargatees.

Slimibai parahdotees, mehds pirmee upuri buht us it ahtru rohku pagalam. Lohps, kas bijis preeksch ihša laika it wefels, fahl streipuloht, kriht pee semes, raustahs un ir pehz mas stundahm noht. Pehz tam, kad lohps jau ir pagalam, nahht tam wehl pa muti un degunu ahra asinainas putas, un pa pakaku asinis. Ari pee ziteem lohpeem parahdahs drihs ween breefmigâ fehrga, bet pawisam zitadi. Teem tohp azis lohti farkanas un sakarsuschas, un weetu-weetahm augoni aug lohti ahtri. Kad tas ir manams, waijaga zil til ween ahtri eespehjams atschkirt flimohs lohpus no wefelajeem, jo gandrihs katru reis paleel tad no 9 lohpeem til desmitais pee dšihwibas.

Karstais laiks nu gan ir jau beidsees, bet wehl deemschehl truhst daschâs fainneezibâs preeksch lohpeem laba dšeramâ uhdena, un schis ir it ihpafchi tas cemeslis, zaur ko leefas fehrga zelahs. Tapehz, kam ir fainneezibâ laba aka, tas lai nekawejahs faweem lohpeem pasneegt labu un tihru uhdeni preeksch dšerschanas. Bes tam waijaga lohpeem doht lihds pat wehlam rudenim trihs reis par nedelu pee dšereena 1 ehdamo karoti fehrskahbes pee 1 spanna uhdena. Sehrskahbes weeta war ari nemt 2 lihds 3 karotes etika. Schahdu dšereenu newaijaga doht ween-weenigi gohwihm, bet ari sirgeem, aittahm un zuhtahm. Skahbe tihri lohpeem asinis, un kâ jo laba un lehta ir israhdijusees fehrskahbe wifos tais apgalods, fur ween leefas fehrga ir parahdijusees. Gohwis, aitas un zuhtas waijaga karstâs deenas tureht pusdeenâs kahdas stundas ilgati stalli un labal dšiht rihtos agrati ahra un wakaros atkal ganiht ilgati.

Zif ilgi neshale patur sawu dihgschanas spehku.

Kahdâ ahresemes awisê ir par neshales dihgschanas spehku atrohnams schahds rakts: Kahdu dselszoku buhwejoht tapa lahds lauks usrakts 5 pehdas dsili un semes apakfchgruntê atrada brihnum labu gluhdu (mergeli). Kahds muifchas ihpafchneeks, kas dsihwoja ne tabl no dselszefa, lika rakt wehl 5 pehdas tafak un fakraut gluhdu laudse. Wis tas notika ihfi preefch seemas eestahfchanahs, ta ka neshales fehklas newareja ne zaur wehju, ne zaur uhdeni tapt us gluhdas laudsi usnestas. Gluhda par seemu dabuja kreetni issalt un palika jo irdena. Bet pawafarâ wifseem par brihnumu fakfa us gluhdas laudses augt wifada neshale un it ihpafchi pehrkoni. Zif ilgi neshales fehklas semê gulejuschas, naw eespehjamis nofaziht; bet ka tahs tur jau bij gulejuschas gadu=smtenus, to waram it drohfschi tizeht. Ir ari tihri weena alga, waj buhtu 10 waj 1000 gadu. Kad neshales fehkla gul dsili apakfch semes, fur gais tas nepar peekluht, ta neshaudê neka no dihgschanas spehka un paleef tahda pati ari pehz 1000 gadeem, kahda bij pehz 1 gada. Ka tas teefcham ta ir, par to naw ko schaubitees, jo bes fehhs augfchâ minetahs peerahdifehanas ir wehl dauds zitu tam lihdsigu peerahdifehanu. Ja tahda, nesin zil ilgi semê gulejusi fehkla tohp uszelta us augfchu, tad ta fakht tuhdat dihgt un ang. Wis ilgaki ustur dihgschanas spehku pehrkoni, lahfschi, dadfchi un fufeklifchi. Bet wifas fehhs neshales ir semkohpim tohti fshahdigas, un tam ir jarauga tahs isnihzinahst. Wisu to winsch war panahft, kad par wafaru isbirufchahs fehklas rudeni ee-egê jeb rugajus lesni usar, lai fehklas dabu jau rudeni usdihgt. Pehz tam tas war wehlaft, kad neshale jau fanahkufi, lauku ohttreif usart labi dsili; tad ne ween isnihzinahs neshali, bet ari pataisihis semi gatawu, ka naw nahkofchâ pawafarâ wairs ja-ar. Lahfschi aug til flapjâs weetâs; ja tahdâs wee-

tâs isroht labus grahwjus, tad lahfschi wairs neaug. Til pehz ilgeem gadeem, kad rohnahs atkal flapjums, lahfschi ir atkal tuhdat manami.

Nahkofchu gadu farkanais ahbolinsch laifam ne-isdohfees.

Ar scho pawafar fehto sahli un ahbolinu rahdahs buht deewegan behdigi. Ihpafchi tahdâs weetâs, fur ir mahla seme, un fur rudsi bij deewegan wahji, leekahs wifis sehjums buht pawifam par wolti, jo ir redsami til reti stahdini. Ir gan peedfihwohts, ka ahbolinsch daudsreis dihgt til rudeni, ja laiks ir flapfisch; tomehr us to mehhs newaram daudf zereht. Mums wajjaga jau preefch laika dohmaht un gahdaht, kahdâ wihse waram few islihdsetees, ja fchi gada jaunais ahbolinsch nebuhtu isdewees. Tur, fur rudsu rugaji ir tihri no neshales un ahbolinsch rets, buhs gan labi, kad usfehj wirfû timoteju. Seht wajjadsehs labi beefi, 8 lihds 10 mahrzinas us puhraweetu. Timotejs par seemu ne-issalft un mums dohs deewegan labu lohpu=ehdamo, lai ari nahks drufku wehlaft plaujams. Bet tahdâs weetâs, fur rugaji ir par daudf fasehkluschi un ahbolinsch stahw lohti reti, waram til doht padohmu, lai ar augfchâ un apfehj nahkofchu pawafar ar jauktu labibu, t. i. ar ausahm un lehjahm. Seht wajjaga 1 mehru lehzu un 6 lihds 8 garnizas ausu us puhraweetu. Nusas wajjaga jaukt tapehz klahst, lai lehjahm buhtu fur peefertees un tahs nefakristu. Us scho sehjumu war feht ari wirfû ahbolinu. Kad sehzas tohp seedu laika noplantâs feenâ, tad tas ahbolinam neka neshahdê un preefch ohttra gada ir eegahdahts labs ahbolina lauks.

Lai gan tas isnahf deewegan dahrgi, feht ahbolina weetâ lehzas un tad atkal ohttreif ahbolinu, tomehr tas ir jadara, ja negribam zeest truhkumu pee lohpu=ehdamâ, ta ka schai 1881. gadâ.